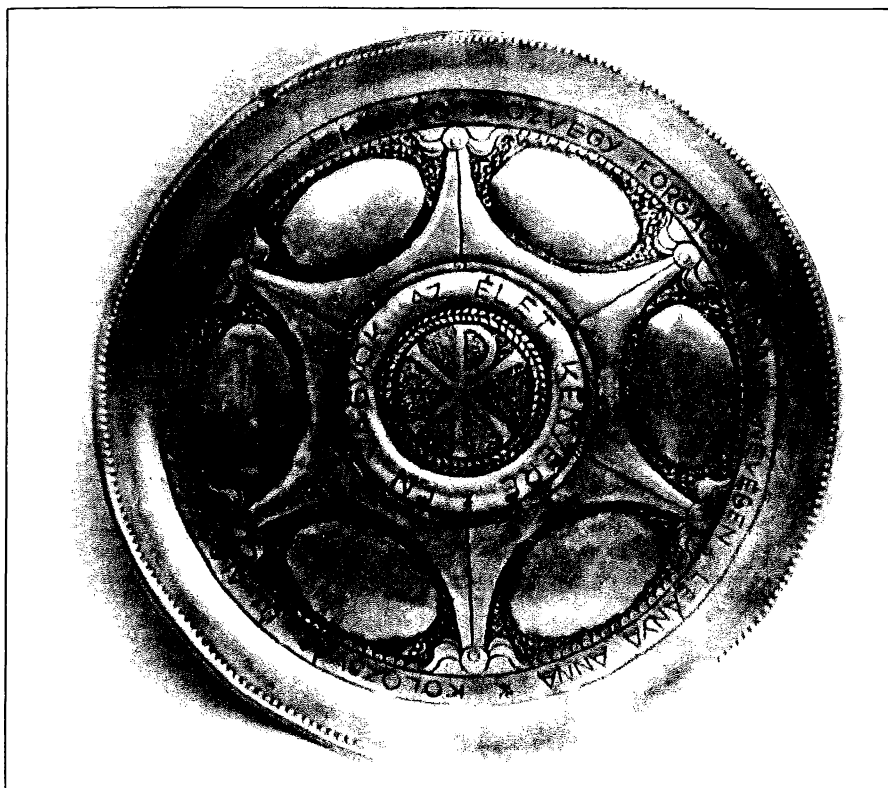

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenötödik évfolyam
2004. március

3

Tartalom

Tanulmány

- Boross Géza: Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen. (XIV. részlet)
A szenvedélybetegség (narkománia) mint homiletikai probléma 103

Vasárnapi prédikációk

- Farkas László: Fékezhetetlen tűz! Jakab 3,6–12..... 108
Károlyi Kovács Imre: Az eke. Jeremiás 4,3..... 110
Lészai Lehel: Jézus meggyógyítja a béna embert. Márk 2,1–12..... 112
Visky János: A bűnbánat győzelme. 1Sámuel 7,3–6..... 116

Belmisszió vasárnapjára

- Pungur József: Misszió. Márk 6,7–8a. 12. 120

A Genezáret partján

- Hafenscher Károly: Belső szobánk – nyitott ablaka... 124

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára:

- Móra László Tibor: Én vagyok... Az idei IKE bibliórák terve 126
Én vagyok az életnek kenyere. János 6,35 126

Rádiópredikáció:

- Bányai Ferenc: Az Úr a mi őrizőnk. 121. zsoltár..... 128

Keresztelési igehirdetés:

- Hegedüs József: Isten szeret, mindig szeret. Máté 28,18–20 129

Esketési igehirdetés:

- Bódis Miklós: Lakodalomról a Bárány menyegzőjére. Lukács 14,20 130

Temetési igehirdetés:

- Sebestyén Ferenc: Célba ért vándor. Zsolt 84,1–13 131

- Versek a március 15-i ünnepélyhez 133

A címlapon a Kolozsvár-Újalsóvárosi Református Egyházközség úrvacsorai tála látható.
Készítette Fuhrmann Károly.

A hátlapon: Pásztori Jenő 8. zsoltárra írt parafrázisa olvasható

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Szabó Magdolna
ISSN 0254-4458

Tanulmány

Boross Géza

Szószeréki küzdelem a társadalmi devianciák ellen *

(XIV. részlet)

10. A szenvedélybetegség (narkománia) mint homiletikai probléma

10.1. A homiletikai szituáció

Mivel a szenvedélybetegség ma Magyarországon népbetegség, ezért nemcsak lelkigondozói (poimenikai) és nem csak utógondozási (diakóniai) probléma, hanem minősítetten, hangsúlyozottan homiletikai (szószeréki) probléma is. Jézus Krisztus evangéliumának hirdetése, a Biblia gyülekezeti magyarázata ma, a kilencvenes évek végén olyan társadalmi kontextusban hangzik, melyben csak a hétvégeken a diszkókban 200 000 fiatal él extasy és speed tablettákkal, melyben már a tizenhat és tizenhét évesek 10,3 %-a rendszeresen fogyaszt valamilyen kábítószerrel, melyben 300 000-re tehető a veszélyeztetett gyermekek száma, s melyben mintegy 1 millió alkoholistát tartanak nyilván. Magyar népünket az alkoholizmus és a drogfogyasztás karöltve pusztítja. Mindkét szenvedély – jellem- és fizikumromboló. Elsősorban az alkohol! A probléma egyik leghitelesebb magyar ismerője, boldog emlékezetű Siklós József 1988-ban írta: tömény szeszfogyasztás dolgában világviszonylatban mi, magyarok első helyen állunk... napi másfél deci tiszta alkoholt 400 000 ember fogyaszt Magyarországon. Az alkoholos elmebetegek száma ötszörösére nőtt. A legtöbb közlekedési balesetnek is az alkoholizmus az oka. Valóságos népbetegség ez... Mint a kígyó, olyan alattomosan mérgezi meg az alkohol az egész szervezetet, amíg fokozatosan tönkre nem teszi. És hány embert „vernek véresre hiába” kocsmai verekedések, bicskázások során! Rendszerint munkáját is hanyagul végzi, családját is tönkreteszi az alkoholista... Borivásra nem testi szomjúság vagy kalóriaszükséglet indítja az embert, hanem bizonyos emelkedettebb „lelkiállapot elérése, a nyomasztó valóság fölé emelkedés vágya...” A szocioterápia szakirodalmá szerinte ez a bizonyos „nyomasztó valóság” először rendszerint a házassági, ill. családi konfliktusok, a családi szituáció rendezetlenségét, zűrzavarát, elviselhetetlenné válását jelenti. Másodsorban a munkahelyi, foglalkozás- és hivatásproblémák rendezetlenségét. Harmadszor a lakóhelyi és lakásproblémák összesűrűsödését. A probléma tehát nagyon is összetett. Pszichológiai és szociológiai faktorok összjátéka az iváskényszer impulzusa. Megszokás esetén ehhez járul a biológiai készlet, a szövetéhség néven ismert belső hajtóerő. Az alkoholizmus tehát valóban tipikus emberi kísérlet a nyomasztó valóság fölé emelkedés elérésére, az emelkedett lelkiállapot megtalálására. Ezért par excellence homiletikai probléma is.

Ugyanígy a drogfüggőség, a narkománia. A narkománia az alkoholizmushoz hasonló, azonban annál erőteljesebb, agresszívebb, direktebb lázadás a szürkeség, a monotonia, az üresség, a sivár, tartalmatlan valóság ellen. Boros István és Vértessy Péter „Narkó blues” c. riportdokumentuma és Tolnai Kálmán „Kábulat” c. információgyűjteménye konkrét példákkal mutatja be a narkománia igézetét. „A hetvenes évek elején – írják – sokan büszkén hirdették:... hozzánk a narkó nem fog betörni, megállítjuk Hegyeshalomnál... Az élet bebizonyította, hogy... a civilizációs jelenségek – a károsak is – átlépik a

---

* Bp. 1999.

társadalmi rendszerek határait... A narkózis oka a társadalom meglévő anomáliáiban keresendő, mely egyes rétegekben és egyes egyéneknél sűrűsödik...” A narkómia terjedésének magyarázatát így adja meg a szakirodalom: „A drog valójában olyan pótszer, mely látszólag megoldja a fiatal minden problémáját, segítségével erőfeszítés, energiaráfordítás nélkül ellazul, illetve felhangolódik. A drog olyan lehetőséget jelent, mely »olcsón« biztosítja a passzív szenzoros gyönyörök elérését.” A narkómia magyarázata az értékek zűrzavara, az élet értelmetlenségének, céltalanságának az érzése. A narkósok „valamennyien sikertelen emberek. Negatívan élnek meg az életet. A kiegyensúlyozottság állapotát csak serkentővel vagy kábítóval, esetleg alkohollal érik el. Ezzel kompenzálják. Ezzel érzik úgy, hogy olyanok lesznek, mint mások... Sem börtön, sem elvonókúra nem segít ezen a bajon.”

10.2. A kerygma

10.2.1. A szenvedélybetegségek ellen folytatandó szószéki küzdelem első feladata – a közvélemény elidegenítése az alkoholizmustól, ill. a narkotikumok használatától. Az emberiség évezredek tapasztalata szólal meg a Péld 23,29-ben: „Kinek jaj? Kinek oh jaj? Kinek versengések? Kinek panasz? Kinek ok nélkül való sebek? Kinek szemeknek veresége? A bornál mulatóknak, akik mennek a jó bor kutatására. Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ő csillogását, végre, mint a kígyó megmar, mint a mérges kígyó megcsíp.” A keresztyén igehirdetés sajátos műfajának, az evangelizációnak a történetében ennek az „elidegenítésnek” valóságos művésze volt Billy Sunday, a századelő neves amerikai prédikátora.

Victor János – többek között – a szemtanú hitelességével ez írja róla: „Amikor élettörténete során elmondja, mit köszönhet annak a hívó szónak, amely annak idején kiragadta régi társaságából és a megtérés útjára vezette, kontrasztba állítja a magáival régi pályatársainak az életpályáját... Az egyiket hatalmába kerítette az ital. Úgy talált reá az elhagyott felesége egy bolt lezárt redője előtt a lépcső kövén, amikor már a végét járta és csak meghalni lehetett hazavinni. A szónok nem elmondja, hanem eljátsza a jelenetet. Feltűri a kabátja gallérját és összekuporodik, mert csípős a reggeli hideg szél. És erőt vesz rajta a hosszú-hosszú köhögés, amiben a tüdeje maradékát adja ki a beteg ember. Ha csak színészkedés volna, nevetségbe fulladna az egész. De a hallgatóság a valóságban a kísérteties lehelletét érzi és megborzong.” Nos, pontosan erről a „borzongásról” van szó. Igihirdetésünknek ezt a hatást kell kiváltani a hallgatóságból. Mert hogyan is írja idézett portréjában lejjebb Victor János: „Nem egy helyen kocsmák szavait kellett becsukni néhány hetes Billy Sunday kampány után – *a közfelfogás gyökeres megváltozása miatt.*” A feladat ma sem kevesebb, mint ez: a közfelfogás gyökeres megváltoztatása! Mint Billy Sunday igehirdetése mutatja, ez a homiletikai követelmény egyáltalán nem spekuláció, nem ábrándozás, hanem reális lehetőség. A közfelfogás a szószékről megváltoztatható, befolyásolható, inspirálható. S ennek a változásnak konkrét szociáletikai következményei lehetnek.

10.2.2. A szenvedélybetegségek ellen vívott szószéki küzdelem másik feladata – *a szuverén kegyelemről* szóló bizonyágtétel. Megmagyarázása először annak a titoknak, miért mondotta Jézus egy gutautótnak, egy nyilvánvalóan tehetetlen, fizikai betegnek: „Ember, megbocsátattak néked a te bűneid.” (Lk 5,20) Azért, mert Jézus nemcsak a beteg embert látja, hanem a bűnös embert is. Mivelhogy a betegség az ember bűnének a kifejezője. De másodsor, kihirdetése az evangéliumnak: Jézus bocsánatot kínál a bűnös embernek. Jézusnak ez a kegyelme, az ő bocsánata gyógyító szó. Lelki gyógyítás, ami kiható a testre is. S hogy ez ma is így van, hogy az alkoholisták esetében is így van, konk-

rét példák sokasága igazolja. Itt csak egyet említünk, annak az iszákosnak az esetét, aki egy budapesti gyülekezetben hallotta meg a bűnbocsátó szót. „Egyszer betévedtem abba a gyülekezetbe – mondotta emberünk –, ahol a lelkipásztor a tékozló fiúról beszélt. Úgy éreztem, teljesen egyedül vagyok a zsúfolt teremben és csak nekem mond mindent... Hosszú napok keserű kínjai között végre sikerült az Atya határtalan jóságát, szeretetét elfogadnom, és felcserélnem az alkohollal.” Ezért nem ámitás, nem kegyes csalás részünkről azt az evangéliumot hirdetni, hogy lehetséges a pohárcsere! Mert Jézus Krisztus erősebb, mint az alkohol és Jézus Krisztusnak semmi sem lehetetlen. Számára nem volt lehetetlen meggyógyítani a gadarai öndöngöst „kinek lakása a sírboltokban volt és már láncokkal sem bírta őt senki megkötözni.” (Mk 5,1 kk) Neki nem volt lehetetlen megtartani a már merülő Péter. (Mt 14, 30 k) Neki ma sem lehetetlen megszabadítani az alkoholt és a drog legkikészítettebb áldozatait sem! Jézus segíthet. Hirdetni kell a csodát: *vannak lépcsők felfelé is!*

10.2.3. A szenvedélybetegségek ellen vívott szószéki küzdelem harmadik témája a Biblia üzenete a keresztyén ember szabadságáról. Annak a bibliai direktívának a felfedezése, melyet az 1Kor 10,31 fogalmaz meg a legtömörebben: „Akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére cselekedjétek!” Ez az ige nyilvánvalóan ellentmond mindenféle aszketikus életfilozófiának. Természetesnek tartja az evést, ivást és általában a keresztyén ember szabad cselekvését. Engedélyezi élni az életet – csak másképpen, mint a nem keresztyén környezet. Ezen a ponton lesz újra aktuális a reformáció, nevezetesen Kálvin János tanítása a keresztyén szabadságról. A fékevesztett szabadosságnak, a gátlástalan, a brutális önmegvalósításnak a légkörében egyrészt, másrészt az aszketikus fundamentalizmusnak, a paragrafus-keresztyénségnek a légkörében valósággal ütött az órája a keresztyén szabadság bibliai-reformatori értelme újrafelfedezésének, rehabilitálásának.

10.3. Paradigmák

10.3.1. Első paradigmánk legyen Siklós József Jézus Új bora c. igehirdetése a Jn 2,1–11 alapján. „Mít üzen nekünk ma ezen a történeten keresztül Isten” teszi fel a bevezetésben a kérdést igehirdetőnk, majd így folytatja: „Fogadjuk be életünkbe Jézust, ahogyan a kánabeli lakodalmas ház megnyitotta előtte ajtaját... Otthonunkba, örömeinkbe, problémáinkba. Ahogyan akkor nem utasította vissza a meghívást, úgy ma sem utasítja vissza Jézus. Miután meghívták, három dolog derült ki a kánai lakodalomban. 1.) *Érdemes Jézust befogadnunk, mert Nélküle nincs segítség ha jelentkeznek a hiányosságok.* A menyegző hangulatát váratlanul megzavarta, hogy a bor elfogyott, ami a lakodalomban nagy szűgyen volt. Már a menyegzőn jelentkeztek a hiányosságok... Bizony jelentkezni szoktak azok hamarosan minden családi életben. A hangsúly itt éppen nem a boron, hanem a *hiányosságon* van. Mostanában a bor éppen nem hiányzik. Annál inkább hiányzik a szeretet, az öröm, a békesség, a bizalom, a hűség, a terhek elhordozásához szükséges erő, a türelem... Hamar elfognak az emberi erőtartalékok s a hiányt egyre nehezebb titkolni önmagunk és egymás előtt. Ha Jézus nincs köztünk, semmi sem menti meg életünket a csódtól. 2.) *Jézus azzal segít, hogy átváltoztat.* Ennek az első jelnek, a borra változott víznek mély, gazdag jelentése van. Jézus a nagy Átváltoztató, Egyedül Ő tudja az értéktelent értékessé tenni, a rosszat jóra változtatni. A bűnös embert Isten gyermekévé. Azért jött, hogy megváltoztassa az embert. Bőséggel ajándékozik. Ha Jézus előtt megnyitjuk az életünket, mindig Ő lesz a Főszemély, vendégből gazda, a nagy Ajándékozó, Akit mi nem sürgethetünk, időpontjait nem mi szabjuk meg, de a kellő pillanatban közbelép és megtörténik a csoda. 3.) *A legjobbat a végén!* A násznagy, megízlelve Jézus új borát,

szemére veti a vőlegénynek, hogy a jobb bort a végére tartogatta. Jézus lakomája más, mint a világé. A világ lakomája először jó bort ad, aztán rosszat. Először az ifjúság édes, tüzes borát, aztán az öregség savanyú lőrét. Először a bűn mámorát, aztán a kárhozat iszonyatát. Előbb csalogat, aztán csödbe visz. Előbb pompa, ragyogás, aztán temető. Jézus lakomájának más a rendje. Először a szenvedés, aztán a vigasztalás. Előbb a keresztes, aztán a dicsőség. Előbb a bűnbánat, aztán a kegyelem, bocsánat. A legjobbat a végére tartogatja. Ha őt fogadtuk be életünkbe: akkor ami látható, földi dolgokon túl van, az nem temető, nem az elkárhozott lelkek halálsikolya, hanem az üdvözültek hálaéneke. Az új bor megízlése után derül ki – fejezi be igehirdetők – milyen hitvány löre volt a régi. A kánaai menyegző története nem ivászatra hangol, hanem a lényegest tárja fel előttünk. Jézussal és a Benne kapott gazdag örömök mellett az Isten nélkül való élet minden csalárd, tisztátalan öröme elhalványul, és fellobban az igazi öröm lángja. „Örüljétek az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljétek.” (Fil 4,4) Ámen. – Ez az igehirdetés magukat a szenvedélybetegeket megszólító igehirdetés paradigmája. Értéke egyáltalán nem céloz a bűnre/betegségre. Jézus-központú! Kedvet csinál Jézus Krisztushoz! Mértéktartó. Szinte tárgyilagosan közli, mit tehet velünk Jézus Krisztus. Elgondolkodtató, vigasztaló, perspektívát nyitó, vox humana, de mégis verbum Dei!

10.3.2. A másik paradigma amit bemutatunk nem a szenvedélybetegekhez, hanem a szenvedélybetegekről szól. 1980. május 14-én a csepeli temető ravatalozójában mondotta el Horváth (Németh) Géza református lelkész Sinka Gábor 28 éves kemény-narkós atyánkfia temetésén. Textusa a Jn 11,25 k. Ez az igehirdetés a közvéleményt, a társadalom felelősségét, lelkiismeretét formáló, illetve ébresztő református igehirdetés paradigmája. A szem- és fültanúk beszámolója szerint így hangzott: „Kedves gyászoló család, minden emberben a lelke mélyén vágy él az elveszített Paradicsom után. Ha a mi elköltözött kedvesünknek, barátunknak, gyermekünknek, férjünknek az életéhez kulcsot keresnénk, akkor azt mondhatnánk, hogy valóban, ezzel az önpusztító lobogással volt boldogságkereső. Nem nyugodott bele, hogy milyen a valóság, milyen az emberi lét, hanem azon túl keresett valami többet, valami állandó mennyországot, valami állandó lebegést. – Amikor zárt ajtón dörömböl az ember, amikor fálnak megy az ember, amikor az eksztázisban keresi a mennyországot, akkor tönkreteszi magát, akkor elvész az ember. És ha megpróbálja Krisztuson kívül megtalálni az elveszett boldogságot, bármilyen mesterséges eszközzel, akkor összetöri az életét és azokét, akik vele vannak. Jézus azt mondja: »Én vagyok a feltámadás és az élet. És ha valaki hisz énbenem ha meghal is él.« A jövődől felől ne aggódjatok, mert nem fejeződött be Sinka Gábor élete ezzel a tragédiával, ami szemünk előtt az utolsó hat-hét esztendőben lezajlott. – Én ismertem őt. És tanúságot teszek előttetek, hogy két lélek lakozott benne. Volt egy lélek, amelyik néha tiszta pillanatokban gyermeki alázatossággal, megrendítő őszinteséggel nyílt meg Isten előtt. És volt egy másik lélek, az a lélek, amelyiket sötét erőnek nevez a Szentírás, amelyik megragadta, markából nem engedte és ide vezette. – Testvéreim, mi nem tudtuk megtartani őt. Nem tudtuk, egyikőnk sem tudta, nem bírtunk ezzel a lélekkel, ezt kell bűnbánattal, szomorúan bevallanunk. Mindegyikünk megküzdött az ő pusztító lélekkel, de nem bírtunk vele. Mindnyájan gyöngye, nyomorult emberek vagyunk, mindnyájan csődöt mondtunk. Ő is, a társadalom is, a lelkészek is, a család is, a fiatalok is. De hiszek abban, hogy Sinka Gábor él, egy olyan világban él, amiben hinni lehet, ahol megértik az ő összetört életét. – Annyit mondanék nektek fiatal barátaim, hogy szeressétek azokat, akik hasonló helyzetben vannak. Szeressétek azokat, akik veszedelemben forognak. Amikor az utcára megyünk, amikor megszólítjuk Gábor társait, tudnotok kell: életet mentünk. Tegyetek meg mindent azért, hogy ne kelljen ilyen koporsók előtt megállnunk...”

10.3.3. A harmadik paradigmánk Dr. Joó Sándor „A bűn hatalma” c. prédikációja a Mk 5,1–19 alapján. A prédikáció, amint címe is mutatja, a bűn hatalmát és a tőle való szabadulás útját mutatja be. Íme néhány tanulságos részlet a beszédből: „Atyámfiai, én már többször láttam és bizonyára sokan mások is, olyan szerencsétlen embert, aki nagyon jól tudta, milyen romlásba sodorja a szenvedélye, például az ital. Sírva könyörgött az embereknek, hogy segítsenek rajta, átkozódva fogadkozott, hogy nem csinálja tovább – és a legelső italboltból kiáramló szag hatására nem bír tovább ellenállni a mélység vonzásának, megint beleszédült...” Íme a bűn hatalma! És a szabadulás: „Nézd csak itt a történetben milyen fenséges isteni hatalommal parancsol Jézus: Eredj ki tisztátalan lélek ez emberből! És a félelmetes hatalom, amelyik meggyötörte szerencsétlen áldozatát, úgy zsugorodik össze, mint hóember a napsütésben. Kotródik, mint a megvert kutya. Akár milyen nagy hatalom a bűn, nála is nagyobb hatalom Jézus... Amilyen kérlelhetetlen úr feleltet a szenvedély, olyan kérlelhetetlen úr Jézus a szenvedély fölött...”

Textuárium: Péld 23,29; – Mk 5,7–19; – Lk 5,20; Jón 2,1–11; – Jn 11,25; – 1Kor 10,31.

Arany János

Fellázdunk-e mi, magyarok?

(részlet)

A népeknek természet szerint való jussa van a szabadsághoz, éppen úgy, mint a halnak a vízhez, a madárnak a levegőéghez, – mert szabadság nélkül az ember nem is Isten képére teremtett állat, hanem igavonó barom.

Ezért a népek, amint lassanként felvilágosodni kezdtek, mindig jobban-jobban érezték, hogy szabadság nélkül el nem lehetnek.

Mínthogy pedig az uralkodók a népek szabadságát soha sem akarták, a népek kénytelenítettek fegyvert ragadni és fegyveres kézzel víni ki a szabadságot, melyet az Úristen szívökbe oltott.

Ezt a harcot, melyet a népek az elnyomó hatalmasság ellen vínak – nevezik *forradalom*nak.

A *forradalom* legszentebb harc, ami a világon lehet. Mikor egyik király a másik ellen visel háborút, az csak a királyok jussáért történik, de a *forradalom* a népek jussát víja ki a hatalmasság körme közül.

Ilyen forradalom által vítta ki Franciaország a maga tökéletes szabadságát, ilyen forradalmakban küzdenek a bécsiek az ausztriai nép szabadságáért, ilyen forradalom van mindenütt Európában.

Az egész világ két pártra szakadt. Egyik párt a szabadságot akarja kivíni, a másik párt a szabadságot akarja elnyomni.

Ami bennünket, magyarokat illet, nekünk nem volt rá szükségünk, hogy szabadságunkért, melynek fundamentuma az ideai új törvényben van letéve, véres harcot víjunk.

A mi *forradalmunk* Pesten, március 15-én nem vérontás volt, hanem egy szép ünnep, a szabadság ünnepe; ezrek meg ezrek csoportoztak össze Isten ege alá, ezrek meg ezrek emelték égre kezeiket, s egy szívvel, szájjal mondták Petőfi Sándor után az eskü szavait...

Dicső ünnepe az ifjú szabadságnak! Ki hitte volna még akkor, hogy ily nehéz küzdelmek várnak ránk? Kinek jutott akkor eszébe, hogy eljönnek a sötétség fiai, és konkolyt hintenek a szabadság legszebb tiszta búzája közé?

Százfelől támadják meg a szegény magyart, százfelől kell magát egyszerre védelmezni, és amiért magát védelmezni meri, amiért nem nyújtja nyakát a hóhérpallos alá, még ő a *lázadó*?...

A nemzet fel nem lázadt soha, de szent jogait és szabadságát, hazája függetlenségét, ha a törvények már semmit sem érnek, fegyveres kézzel, *forradalom* útján is ki fogja víni.

Vasárnapi prédikációk

Farkas László
Magyarország

Fékezhetetlen tűz!

Alapige: Jakab 3,1–12
Bibliolvasás: Jakab 3,6–12

Kedves Testvéreim! Isten kegyelméből már bőjti időszakban élünk. Ebben az időszakban visszatekintünk a karácsonyra, Krisztus születésére és előre tekintünk a nagy-péntek szomorú, megrázó eseményeire, a golgotai keresztre. Ez a kereszt akarva-akaratlanul minden ember számára mérföldkő. Nem lehet megkerülni. Nem tagadható ennek a léte. Akaratunktól függetlenül eddig is állt, dacolva a történelem és emberi mi-voltunk mulandóságával, és állani fog ezután is!

Rohanó világunkban hajlamosak vagyunk megfélekedezni róla. Egyre gyakrabban halljuk azt, hogy nincs időnk semmire, nem tudunk lazítani. Megfeszített idegeink hamar felmondják a szolgálatot. Kortünetként jelentkezik életünkben a levertség, ingerlékenység, türelmetlenség. Nem tudjuk és nincs időnk egymást meghallgatni. Ez az állandó feszült állapot beteggé teszi a szívet, a lelket, a hitet. A hírek özönébe nem tudunk szelektálni, mintha elromlott volna bennünk valami. A szó elveszíti igazi értékét, a nyelv, melynek a kommunikációt kellene szolgálnia, nem képes betölteni feladatát. Egyetértés, megértés helyett sokszor a harag, a gyűlölet eszközévé válik. A romlott nyelvtől származik a pletyka, hazugság, csalás, kétszínűség, rágalom, megszólás. Egyre nehezebb szinte beszélő partnerre találni. Lassan megtelnek a pszichológusok rendelői emberekkel, akik azt remélik, hogy itt minden lelki problémájukra megtalálhatják a megoldást. Haszontalan és sikertelen kísérlet ez! Emberileg kilátástalan a helyzetünk. Eltorzult világunk eltorzult gyermekei vagyunk, akiket megköt a nyelv bűne. Ebből a megkötözöttségéből szeretnénk megszabadulni, lélekben megtisztulni. Csak a kivezető utat nem ismerjük.

Ennek az útnak keresésében segítségünkre van a Jakab apostol leveléből felolvasott bibliai ígérés.

I.

Mindenek előtt, az apostol kendőzetlen őszinteséggel tárja fel a nyelv gonosz mivoltát. A nyelv nem más, mint tűz, a gonoszság összessége a mi testünkben. Habár testünknek kicsiny tagja, mégis ez fertőzi meg legjobban a testet. Kicsiny tag és nagy dolgokkal hányja magát. Képes megszeplősíteni az egész testünket. Képes lángba borítani életünk folyását, pokollá változtatva azt. Megdöbbenően igaz ez a megállapítás és az idő múlásával nem avult el. Ott van minden perpatvar kipattanásának kezdetekor. Felfordítja életünket. Békességunktól megrabol bennünket.

Minden természet, a vadállatoké, madaraké, csúszómászóké és vízieké megszelídíthető és az ember meg is szelídítette, de a nyelvet senki sem szelídíthette meg az emberek közül. Fékezhetetlen gonosz, halálos méreggel teljes áspiskígyó mérge van rajta. Ha Isten meg nem könyörül rajtunk, bűneink miatt mindannyian halálnak fiai vagyunk. Egyedül csak Isten képes megtisztítani, megszelídíteni a nyelvet a maga irgalmas kegyelme által, imádság és megtartoztatás, böjtölés által. Hallgatni arany, mondja egyik közmondásunk, de sajnós a mai ember számára sokszor kín hallgatni. Az ember enge-

detlensége pedig a beszédénél kezdődik. Elbukása akkor kezdődött, amikor beszédbe elegyedett a Sátánnal!

A hit hallásból van, Isten kegyelméből, – a bűn beszédből ered az ember miatt. Aki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember. Ezzel a nyelvvel áldjuk az Istent, és ezzel a nyelvvel átkozzuk az embert, urunkat, akit Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtett. Szerved a test is és a lélek is a nyelv bűnei miatt. Áldott legyen Isten, hogy nem hagy bennünket felettébb szenvedni, mint ahogy mi azt elhordozhatnánk. Isten evangéliumot hirdető szava azt mondja, van szabadulás a nyelv bűneiből, mégpedig az ige tüze által. Nemhiába vágyakozik tehát a szívünk sóvárogva Isten szabadítása után.

II.

Isten az Ószövetségben jelképes tettel tisztította meg Ézsaiás próféta ajkát, amikor a szeráf az oltárról vett szénnel megérintette az ajkát. Így távozott el ajkáról a hamisság, és így bocsáttatott meg bűne. A túlfeszített, túlterhelt modern ember, akinek nincs se ideje, se igénye Istennel kapcsolatot létesíteni, a legkisebb nehézséggel találkozáva gyorsan elveszíti türelmét. Mindenért Istent szidja és okolja, minden balul végződött dolgáért őt teszi felelőssé. Ezzel a szájjal áldja Istent, ugyanezzel a szájjal káromolja Istent, átkozza Istennek teremtményeit. Mikor az istenképű embert átkozzuk, akkor magát Istent is átkozzuk. Nem kellene így lennie ennek, nem helyes ez így! Istentől kapjuk minden napon az áldást a munkánkra, tőle kapjuk a bölcsességet a szólásra, tőle az erőt a küzdelmekhez, próbákhoz. Nincs miért elmarasztalnunk Istent, hiszen mindennel Ő ajándékoz meg bennünket. Mégis az áldás és a köszönet szavai helyett az átok hagyja el ajkunkat. Méltánytalan és felháborító számunkra az, ha valakin mi segítettünk és ő később a hála és köszönet helyett átkot szór a fejünkre. Nincs a világon olyan emberi ajak, amely legalább egyszer élete során ne átkozódott volna saját bűnös életének gyümölcsei miatt. Legyen előttünk példaként Jézus Krisztus élete, akinek ajkát nem hagyta el átok, aki imádkozott az őt kigúnyolókért, megfenyítőkért, akik őt csúffá tették, akik büntelenül is megfeszítették. Tanuljunk meg mi is imádkozni azokért is, akik ellenségeiknek tekintenek bennünket. Engedjük Isten áldott igéjének folyamát áthömpölyögni életünkön, hogy az a szent és tiszta szó mosson meg bennünket és tegyen tisztává. Isten ígéje a forrás, ahonnan szent és tiszta vizet meríthetünk, amellyel az áldatlan kettős állapotot megszüntessük, mellyel egyszer áldjuk, másszor átkozzuk Istent. Sajnálatos módon népünk nemcsak az alkoholfogyasztók világranglistáját vezeti, hanem sajnálatos módon az első helyet foglaljuk el az öngyilkosság ranglistáján is. Nincs Európában olyan nép, amely annyit és olyan módon káromkodna, mint a mi népünk. Csodálkozunk, hogy van nekünk Muhink, Mohácsunk, 150 éves török rabigánk, elvesztett 1848-as forradalmunk, Don-kanyarunk, két elvesztett világháborúnk, szétszabdalt országunk, elvesztett forradalmunk?! Ha mindent egy mérlegre teszünk, akkor megállapíthatjuk, hogy Isten mindig és minden időben ezekben kegyelmesen fordult felénk, nem próbált erőnk felett. Adott felépülést, adott megmaradást minden nyomorúságunkban. Krisztusban pedig mércét, akit követnünk lehet, hogy ne legyen életünkben kettősség. Tiszta lelkületet, tiszta szívet kér, melyből nem csörgedez egyszerre keserű és édes. Nem teremhetünk egyidőben más-más gyümölcsöket, akárcsak a fák: a füge nem teremhet olajmagvakat is, a szőlő nem teremhet fűgét is. Az édes forrásból sem csörgedezhet keserű víz. Ezeknek a kettősségeknek elérkezett a vége! Mi milyen gyümölcsöket termünk? Van-e egyáltalán gyümölcs az életünkben? Ezek mind olyan kérdések, melyekre Isten keresi életünkben a választ. Vajon mit talál ő az életünkben? A keresztyén ember számára öröm a gyümölcsstermés, melynek minden nehézsége ellenére édes az íze. Gyümölcsöt teremni akkor tudunk, ha mindent, ami ben-

nünk van engedjük, hogy Isten megtisztítsa. A megtisztulás elkerülhetetlenül böjtöléssel, imádkozással, hálaadással, önmagunk megtartóztatásával jár. A jutalomért, melyet Isten ígér számunkra, megéri végigjárni az utat, megéri kitarítani a végső célig. Egyik református énekünk is erre biztat: „Végig megáll a nagy tusát, erőt az Úr, a Krisztus ad.” A világ kíváncsian szemléli életünk küzdelmét. Sok függ a türelmünktől. Isten példát állít rajtunk keresztül a mellettünk élő ember számára. Sokan arra várnak, hogy lássák a mi életünkben Isten áldásait, Lelkének munkáját, és ezáltal bátorságot kapjanak egy tisztább, szentebb, békességesebb élet kereséséhez és elkezdéséhez. Úgy éljünk tehát, hogy a példamutatásunk ne a rossz példa mutatása legyen. Teremjünk Isten kegyelméből áldott gyümölcsöket az Ő dicsőségére, lelkünk épülésére, testvéreink buzdítására, hogy gyönyörködni tudjon bennünk a mi mennyei édes Atyánk, mint engedelmes gyermekeiben. Ámen.

Károlyi Kovács Imre

Nagykerekai – Magyarország

Az eke

Alapige: Jeremiás 4,3

Bibliaviasítás: Máté 13,44

Néhány hónapja fordultunk az Úr 2004-ik esztendejébe. Álljunk meg egy kicsit az új barázdában, mert Isten szent Igéjén keresztül valamit mondani akar nekünk. Annál is inkább álljunk meg, mert Ő kegyelmesen megtartotta életünket, átmentünk egy nehéz tél mostohaságain is. A földműves ember számára eljött a tavaszi szántások ideje.

Életünk is egy titokzatos szántóföld. Ebben a szántóföldben talán kincs van elrejtve, amelyet nekünk meg kell találnunk és meg kell őriznünk. Ezt a szántóföldet Isten öröktől fogva nekünk ajándékozta, és nem hagyhatjuk feltöretlenül, parlagon.

A szántóföldnek, életünknek megvan a maga határa, csak hogy nem tudjuk, hol van a mezsgye. El van rejtve mindaddig, míg az eke meg nem akad, és az eke ki nem dől a szántásból. Az ige számos helyen arról beszél, hogy a köves Izráelben a mezsgye egy határkő volt, minthogy az emberi életnek is van határköve, éveink pedig barázdák a szántásban. Az ugar egyre keskenyebb, van aki már a hetvenedik, vagy nyolcvanadik barázdát húzza. Az életünknek szántásnak kell lennie.

Ha most visszapillantunk, mindannyian másképp látjuk életünk eddig megszántott földjét, és másképp az utolsó barázdát. Egyesek jó szívvel és jó lelkiismerettel néznek vissza, mások elégedetlenül és keserűen. Van aki kincset talált a szántóföldben: megtalálta az Urat, hűséges élettársat nyert, gyermeke, unokája született, és sikeresnek, boldognak érzi magát. De gondoljunk arra, hány testvérünk él szomorúságban, tanácstalanul, talán gyászban, vagy lelki-anyagi gondokkal küzdve.

Istenem, milyen mások is a Te utaid mindnyájunkkal! Add, hogy a boldogok hálások legyenek Neked, ne feledkezzenek meg dicsérni Téged! A szenvedőknek pedig adj Benned gyógyulni tudó szívet, hogy újra dicsőíthessenek szabadulásuk örömeivel.

Testvéreim, minden bizonnyal többen is szántottunk már, avagy megpróbálkoztunk vele. Jól tudjuk, milyen nehéz szántani, főleg jól szántani, akár géppel, akár igavonó állatokkal. Az eke folyton vissza akar csúszni a régi barázdába, nehéz tartani a kormányt, nem is beszélve az ekeszarvról. És milyen hallatlanul fontos a jó beállítás, meg a barázdába való helyes beállítás.

Új tavasz, új évszázad, új évezred és egy új kor köszöntött ránk. Valljuk meg, sokan már egy kicsit bele is fáradtunk a szántásba; jaj, de nehéz beállni az új barázdába a szántógépek ismeretlen világában.

De azt is tudjuk, ha az eke visszacsúszik a régi barázdába, milyen nehéz, szinte lehetetlen kijönni belőle. Márpedig ha csak egyszer is újra végigmegyünk a régi barázdán, nemcsak az időnket és erőnket pazaroljuk, hanem a szántást is rontjuk: a barázda feneke és oldala fényes, kemény, acélos lesz, mint a parketta a szobában. A homlokunkon szaporodnak a ráncok, melyeket a múlt évek húznak.

Szeretett testvéreim! Ha ugyanazokat a bűnöket, vétkeket követjük el az idén, amelyeket tavaly is elköveltünk, akkor hol az új barázda? Ha ugyanazokat a fájdalmakat hordozzuk, amelyeket eddig is hordoztunk, ha a régi, rossz szokásainkkal nem tudunk felhagyni, akkor mi lesz életünk ugarjával? Felveri a gaz, a cserje, amely magától is nő; vadak költöznek bele. A lelkünk olyan kemény lesz, hogy a bányászcsákány sem veri fel, a szívünk pedig kérges, mint a szántóvető tenyere és homloka.

Ily módon sosem lesz kiszántva életünk szántóföldje. Traktor kell hozzá, sőt talán Isten rigolórozni fog rajta: fájdalmakkal, próbákkal, szenvedéssel akar a helyes útra téríteni, visszaállítani a jó barázdába. Hisz Ő nemzeteket és népeket is képes rigolórozni, ha azok nem hajlandók a helyes barázdában járni, bűnös múltjukból kilépni. Mert ő a kicsiket növelheti és a hatalmasokat megalázhatja: elsőkből lesznek utolsók és utolsókból elsők.

Az Úr Igéje által ma arra hív fel: lépj ki a régi bűneidből, vétkeidből, bánatodból, a régi gyűlölködésből, bosszúvágyból! Felejtsd el a régi haragot, lelkiismeretfurdalást, sikertelenséget, csalódást, és kezdj új barázdát, új tavaszt, új életet!

Azt mondjátok, könnyű ezt prédikálni, de nehéz megtenni és megtartani. Tudom, hiszen mindannyian bűn alá vetett emberek vagyunk. Azt is tudom, milyen jó a régi kitaposott barázdában járni, mert azt már megszoktuk; megszoktam a magam életét úgy, ahogy van: bűnökkel, hibákkal, megrögzött szokásokkal. Isten mégis arra kér, állj ki belőle mindenáron, bármilyen nehéz: „szántások magatoknak új ugart!”

Sokszor mondjuk, hogy én már nem tudok kiállni az én kerékvágásomból. Ilyen vagyok, fogadjon el az Úr is így s embertársaim is ilyenek! Csak így tudok élni, ez a természetem, így szoktam meg a szántást életem kis parcellájában. Az Úr pedig azt mondja, erőszakkal is ki kell lépned, bármennyire kényelmes a régi barázda, bármily nehéz újat kezdeni, és bármennyire nehezen szántható a feltöretlen ugar.

Nagykerékiben vagyok lelkész, Bocskai falujában, ahol a falu címerében egy ekevas van, amelyik jellemzi ezt az alföldi települést. Manapság a falu bejáratánál ez a címer fogadja az átutazót. Azt hiszem, mély evangéliumot hordoz ez az ekevas magyar népünk számára: „szántások magatoknak új ugart!”

Szántani a múlt idővel egyre mélyebben és egyenesebben kell. Nem gondolkozhat úgy egy tizenhatéves, mint egy hetvenéves ember, hisz az idősnek több az élettapasztalata, hittapasztalata és hitélménye. Bölcsebben kellene látnia az életét, annál is inkább, mert vélhetőleg közelebb van ama végső határkőhöz. Azt mondta valaki, könnyű megtérni hatvanéves korban, nehéz tizennyolc évesen. Nos ez nem a hívő ember hitvallása: a szőlőmunkások példázata szerint az valakinek a plusz bére, ha korán áll munkába az Úr szőlőjében. Ez külön kegyelem. De légy öreg vagy fiatal, állj bele az új barázdába. Ádámot és Évát sem azért helyezte az Úr az Édenkertbe, hogy tétlenkedjenek és unatkozzanak, vagy üdüljenek, hanem, hogy műveljék és őrizzék azt.

Nincs erőd, nincs húzóerő? – Tudd meg, nem vagy egyedül! Isten melletted áll és segít. Krisztus igáját Krisztussal húzod, hozzá képest a mi erőnk oly kevés! Az ő ereje hatalmas erő. A mi erőnkéből nem tudunk kiállni sem régi barázdáinkból, de a Szenthá-

romság egy örök Isten erejével igen. De csak az Ő erejével, amit kérhetünk. Húzó erő a rendíthetetlen hit: mindenre van erőm a Krisztus Jézusban, aki engem megerősít.

Megvalljuk, mi a szántásban sokszor visszafordultunk, pedig tudtuk Jézus eme ígét: „Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.” Sokszor megálltunk, pedig szántani csak elszántan, s nem ácsorogva lehet. Bárha egy új tavaszban valóban új barázdát tudnánk szántani! Bárcsak ne rozsdásodna bele az ekénk a földbe! Erős és éles ekevas kellene, erős hit Krisztusban.

Iskolás koromban a tanterem falán egy olyan kép is volt, amelyiken egy parasztember szánt az ökrökkel, elől pedig a fia fogja a rudat. Ez egy világi kép volt. Ma már mégis vággal tölt el ez a kép egy olyan szántó föld után, amely Istennek is tetszik.

„Ne vessetek a tövisek közé.” De sokszor tövisek közé vetünk. Drága konfirmált gyermekeink bekerülnek egy nagyvárosba, vagy külföldre mennek, esetleg Magyarországra, a Balatonra, és a „tövisek” megfojtják őket. Elvesztik hitüket, erkölcsi tartásukat, hagyományaikat, fiatal életük értelmét. Pedig milyen szépen fejlődött gyermekkorukban életük vetése. Aztán jött a Sátán és konkolyt szórt a vetésbe. Isten szántásába és vetésébe. Az ige által a mi mennyei Gazdánk arra hív fel, hogy igyekezzünk befejezni életünk szántását, munkálkodjunk az Ő országáért, míg tart a nap. Azt ígéri, Ő mellénk áll, erő ad ebben a munkában mindaddig, míg meg nem akad az ekevas életünk ma még elrejtett határkövében. Ámen.

Lészai Lehel
Kolozsvár

Jézus meggyógyítja a béna embert

Alapige: Márk 2,1–12
Bibliáolvasás: Róma 8,28–39

Márk az előző fejezet végén beszámolt egy leprás meggyógyításáról, most pedig folytatja a történetet, melyben egy béna ember képezi az ürügyet Jézus megtámadására az ellenség számára.

1. Igehirdetés Kapernaumban

Az a néhány nap, amelynek említésével indítja az evangélista a második fejezetet, egy rövidebb időszakaszt jelöl. Jézus Názáretből Galileába megy, majd innen Kapernaumba jut, később pedig egész Galileát bejárja és azután ismét Kapernaumban található. Ittléte oly jelentős volt, hogy nem maradhatott titokban. Mindenki hírét hallja, hogy Jézus újból otthon van. Ez az otthon valószínű, hogy az előző fejezetben emlegetett Péter és András háza, ahova Názáretből való távozása után költözhetett.

A Kapernaumba való visszatérte örömet jelentett az embereknek, mert felette nagy számban gyűltek össze a ház előtt. Ezt nem először tették, mert az első fejezet arról tudósít, hogy Jézus első kapernaumi tartózkodása alatt a zsinagógában tanított és kiűzte a tisztátalan lelket a megszállt emberből, majd meggyógyította Péter anyósát, végül pedig a különféle betegségekben sýnlődőket gyógyította meg és ördögöket űzött ki a megszállottakból. A kapernaumiak kíváncsiak voltak erre a „csodadoktorra”, erre a hatalommal tanító fiatal rabbira, akinek a parancsára a tisztátalan lelkek távozásra kényszerülnek. Ugyanakkor éheztek az ígére, mert most is ott tolonganak Jézus körül. Olyan nagy számban fut össze a város lakossága, hogy nemcsak a ház telik meg, hanem a körülötte levő hely is.

Jézus már hirdette nekik az ígét szombaton a zsinagógában, most pedig ugyanezt teszi a Péter házában. Mk 1,38-ban már figyelmeztette tanítványait, hogy az íge hirdetéséért jött, ez a feladata, és ennek a küldetésnek tesz eleget ezúttal is.

2. A béna meggyógyítása

Az íge hirdetése közben megérkezik négy férfi, akik béna barátjukat hozzák hordágyon. Úgy tűnik, hogy Jézus előző kapernaumi tartózkodása alatt valami miatt nem tudták felkeresni őt beteg barátjukkal, de ezúttal nem akarják elszalasztani a lehetőséget. Máté és Lukács evangélista is beszámol a történetről (Mt 9,1–8 és Lk 5,17–26). A Szentírás nem sokat mond ezekről a férfiakról, de abból, ami következik, kiderül, hogy nagyon elszánt emberek voltak. Jézushoz való jövetelük nyilvánvalóan a beteg barátjuk gyógyulásáért történt. Amikor megérkeznek a házhoz, nem tudnak Jézushoz jutni az őt hallgató tömeg miatt. Ez viszont nem kedvetleníti el és nem készíti visszatérésre őket, hanem merész elhatározással megbontják a Péter házában a fedelét. A keleti házak nagyrészt földszintesek voltak, a tetejük pedig lapos volt, amit ágakból és vesszőkből fontak, majd pedig agyaggal tapasztották be. A tetőt annyira megbontották, hogy a bénát leereszthették a résen hordágyastól (az eredeti szöveg nagyon szegény ember fekvőhelyére utal). Képzeljük el, amint Jézus rengeteg embertől körülvéve hirdeti az ígét a házban, miközben valakik bontják a feje felett a ház fedelét, hullnak az agyagdarabok a fejekre, és az egyre táguló résen egyszer csak megjelenik egy hordágy, rajta a béna emberrel. Azt várnánk, hogy Jézus haragudjon az ígehirdetés megzavarásáért, félbeszakításáért. Azt várnánk, hogy kioktassa őket küldetésének fontossága felől, ahogy tanítványaival cselekedte. De nem ez történik.

A történet így folytatódik, hogy Jézus látja hitüket, és megszólítja a bénát. Mintha mit sem zavarta volna őt ez a váratlan fordulat és ezeknek az embereknek a megjelenése, mintha egyenesen várta volna őket, mintha előre meg lett volna beszélve ez a találkozás. Hányszor zavar minket, ha valami fontosat mondunk, vagy éppen Isten ígéjéről beszélünk, és valaki közbevág, és annyira megzavar, hogy félbe kell szakítanunk ígehirdetésünket. Jézust látszólag nem zavarja az incidens, hanem azt olvassuk, hogy látta a hitüket. Sokat vitatkoztak azon, hogy kinek a hitét látta Jézus ebben az esetben: a négy férfit, vagy az öt barátát? Mostanában az az általános vélemény, hogy mind az öt ember hitét látta Jézus. Sokszor fel van jegyezve róla, hogy látta mindazt, ami az emberben lakozott. De ezúttal könnyebb volt ezt észrevenni, mert a cselekedet is kiábrázolta a hitet.

Az ígehirdetés egész furcsa módon folytatódik. A tömegről Jézus figyelme a beteg felé irányul, az összegyűltekről az egyénre, akinek helyet kellett szorítani a túlszűfolt házban, Neki mondja, Fiam, megbocsáttattak a te bűneid. Nem tudjuk, hogy mennyire volt béna ez az ember, de mivel a történetben meg sem szólal, elképzelhető, hogy talán beszélni sem tudott. Négy barátja azért hozta őt Jézushoz, hogy meggyógyítsa őt. Ebben a jelenetben pedig teljesen más történik, mint amire számítottak. Sokan úgy magyarázzák, hogy zsidó felfogás szerint ez az ember bűnei miatt vált bénává. Erről nem sok derül ki a történetből, de Jézus viszonyulásából világos, hogy ennek az embernek sokkal nagyobb szüksége volt a bűnbocsánatra, mint a testi gyógyulásra. Nem tud beszélni, Jézus mégis belelát, tudja, hogy ez a fő problémája, ezért ezt oldja meg először.

3. Az írástudók kifogásai

A történetben ismét váratlan fordulat megy végbe. A tele házban ott van néhány írástudó is, akik látva a történeteket, önmagukban méltatlankodni kezdenek. Az elején örvendtem, hogy ők is ott vannak, és felvettem a kérdést, hogy mi vezérelte őket oda? Szakmai kíváncsiságra gyanakodtam, mert időnként ilyesmi is felöltik bennünk, mai írástudókban. Az írásmagyarázók viszont azt állítják, hogy ez egy előre kiválasztott és kiküldött bizottság volt, mely fürkészte, követte Jézust, kémkedett utána, hogy valamit találjon az igehirdetésében és utána az alapján el tudja őt ítélni. Egy hasonló bizottság hallgatta ki korábban Keresztelő Jánost is a többi evangélista beszámolója szerint (Jn 1,19 és Lk 5,17), most pedig Jézuson van a sor.

Az írástudók egyelőre csak szívükben tanakodnak. Ez a tanakodás viszont beszédes. Azt kérdezik önmagukban: „Hogyan beszélhet ez így?” Nem voltam jelen és nem is láttok ezeknek az embereknek a gondolataiba, de abból, ami fel van jegyezve róluk, az „ez” közelre mutató névmás használatából szinte hallom azt a gúnyos hanglegjtést, amellyel magukban megfogalmazták a kérdésüket, tehát egyértelmű, hogy megvetették Jézust. A görög szövegben ugyanez a névmás szerepel, és ugyanilyen gúnyos megvetést fejez ki a tékozló fiú történetében, amikor a nagyobbik fiú azt veti apja szemére: „...megjött ez a fiad...” (Lk 15,30)

Az írástudók hallják az igehirdetést, látják a történeteket és tanakodnak szívükben. Azt a logikus következtetést vonják le a hallottakból, hogy Jézus az egy Istent káromolja. Az Ószövetségen nevelkedett híthű zsidó számára nem volt kérdéses, hogy a bűnöket csupán Isten bocsáthatja meg (Ex 34,61; Zsolt 103,3; Ézs 43,25; Dán 9,9). Jóllehet logikus a következtetésük, ezúttal mégis tévednek. Jézus azonnal látja lelkében, hogy mi fölül tanakodnak az írástudók. Márk egész evangéliumában előszeretettel használja az „azonnal” jelzőt, mely az események sürgősségére és jelenben végbemenő voltára utal. Jézusnak nem kell ráhangolódnia a vele szembenállókra. Ő azonnal érzékeli, hogy mi megy végbe bennük. Az írástudók egyelőre nem mernek nyíltan támadni, még az adatygyűjtés szakaszában vannak. Nekik van rejtegetnivalójuk, titkolnivalójuk. Nem ez a helyzet Jézussal. Ő beléjük lát, és szóvá is teszi legtitkosabb felháborodásukat. Talán nem véletlen, hogy Márk az eredeti szövegben következetesen az írástudók szívéről beszél, amikor titkos gondolataikat említi, és Jézus lelkéről, amely segítségével belelát a vele szembenállók szívébe.

Jézus rájuk kérdez, sőt napvilágra hozza a titkos tanakodásukat, szóvá téve azokat. Márk evangéliumában Jézus igehirdetései és csodatételei párhuzamosan haladnak. Az igehirdetés fontosabb, de a jelek követik ezt az igehirdetést, mintegy rámutatva annak valóságára és fontosságára. Itt is az történik, hogy eddig ígét hirdetett, aztán megbocsátotta egy béna bűneit. De ezt senki sem látta, senki sem érzékelt, sőt emiatt az írástudók ellene fordultak. Ezért nekik szegezi a kérdést, hogy mi a könnyebb, bűnöket bocsátani, vagy pedig gyógyítani. Mindkettő Istentől származik, csak hogy az egyik láthatatlan a szem számára, míg a másik igencsak látványos cselekedet. Meg sem várva a válaszukat, de hozzájuk intézve szavait elmondja, hogy az Emberfiának van hatalma bűnöket megbocsátani a földön, ezért – és itt most a beteg felé fordul – megparancsolja a bénának, hogy keljen fel, fogja ágyát, melyet eddig barátai hordoztak, és menjen haza saját lábán. Több kijelentés halmozódik ebben a mondatban. Emberfiának nevezi magát az, akit az írástudók csak megvetően említettek lázongó gondolataikban. Az Emberfia cím utal arra is, hogy itt egy ember végzi azt, amire csak Istennek van hatalma, de ugyanakkor arra is, hogy Isten emberi formában jelent meg közöttük, mert ez messiási cím is. A bűnök bocsánatáért nem kell a mennyben lakozó Istenhez fohászkodni, mert Isten a földre szüle-

tett emberként, hogy itt megbocsássa azokat. Más esetben Jézus még kérésre sem mutat jelt, itt pedig el sem hangzik a kérés, és megcselekszi a csodát. Valamiképpen „kiprovokált” csodáról van szó, mert eredetileg Jézus csak a béna bűneivel foglalkozott. Azt mondhatnánk, hogy mégiscsak jó volt az írástudók jelenléte, mert részben ennek köszönhető a beteg gyógyulása. Jézus számára egyformán fontos a lélek és a test, de a kető gyógyítása nem mindig jár együtt.

Az eddig béna ember ezután sem szólal meg, pedig most már tehetné, mert meggyógyult, hanem egyszerűen engedelmeskedik Jézus parancsának, felkel, veszi ágát és mindenki szeme láttára hazamegy. Az emberek látták, amint hordágyon érkezett, látták, hogy mit tettek érte barátai, és annak is tanúi, hogy miként gyógyította meg őt Jézus. Hordágyon, mozdulatlanul érkezett a tetőn keresztül, most pedig saját lábán hagyja el a házat az ajtón keresztül. Ennél talán még fontosabb az, amit szemmel nem láttak a jelenlevők, éspedig az, hogy bűneitől terhelten, megnyomorítottan, lesújtottan érkezett, most pedig megtisztulva, Jézus bűnbocsánata révén megszabadultan és felszabadultan távozik. Erről az emberről semmit sem olvasunk, csak annyit, hogy engedelmeskedett Jézusnak. Ez minden.

Az ott jelenlevők ámulatba esnek, elálmélkodnak a történeteken, és ez istendicsőítésre vezeti őket. Nem folytatódik a történet, de egyesek szerint ez az álmélkodás, csodálkozás, sőt az istendicsőítés sem vezeti őket hitre. Nem elég álmélkodnunk, csodálkoznunk, de még Istent dicsőítenünk sem, mert ez rövid ideig tart, hanem át kell adnunk magunk annak, aki vigyázni tud ránk, akihez tartozunk és akié vagyunk.

A történetben két csoport kristályosodik ki: az egyik a tömeg, amelyik szívesen hallgatja Jézus igehirdetését, csodálkozik a gyógyításon, dicsőíti Istent, de nem biztos, hogy hitre is jut. Aki csak kíváncsi az ígére, csodálkozik a jeleken és Isten dicsőítéséig jut, az hamarosan azt is kiálthatja, hogy „Feszítsd meg!” A másik csoportban ott vannak az írástudók, akiket kiküldtek megfigyelni Jézust, akik árgus szemekkel követik a Mestert, teológiaiul képzettek és érzékeny fülekkel hallgatják a kijelentéseket, de mindezt csak azért, hogy hibát találhassanak Jézusban, és bizonyítékokat gyűjthessenek a megfeszítésére. Ők az egyetlenek, akik semmit sem kapnak ebből a találkozásból. A nagy csoportban ott lehetnek a tanítványok is, akik az igehallgatáson, csodalátáson és istendicsőítésen túl követték Jézust, bukdácsolva utána haladtak még akkor is, ha sokszor nem értették a Mestert, akinek hatalma volt megtartani őket.

A történet szereplői közé tartozott a négy férfi és béna barátjuk. Nagyon szerethették barátjukat, ha olyan határozottak voltak a Jézus elé juttatása során. Hitték azt, hogy Jézus képes meggyógyítani beteg testvérüket, ami később be is következik. Jézus velük sem beszél, de értékeli hitüket. Vajon tudunk-e egymás számára ilyen áldozatokat vállaló, minden akadályt leküzdeni tudó testvérekké válni? Ha ez a négy ember nem lett volna, akkor a béna soha meg nem gyógyult volna. Gondoljunk bele, hogy milyen felelősséggel tartozunk azokért, akiket Isten környezetünkbe helyezett. Nem tudták meggyógyítani barátjukat, de ahhoz vitték, akinek hatalma volt erre. Imádkozunk és vigyük Jézus elé mindazokat, akik betegek, magatehetetlenek és segítségünkre szorulnak.

A béna ember kiváltságos helyzetben volt, hogy ilyen barátai voltak. Az egész történetben semmit sem szól, nem kér, mégis a legtöbbet teszi: engedelmeskedik. Jézus meggyógyítja őt és hazaküldi, mint Isten erejének élő példáját. Nem csak a bűneit bocsátja meg, és nem csak betegségéből gyógyítja meg, hanem kis kitérővel bár, de lelkileg-testileg egészségesen küldi haza Istent dicsőítő és neki engedelmeskedő életet folytatni. Ámen.

A bűnbánat győzelme

Alapige: 1Sámuel 7,3–6
Bibliailvasás: Lukács 9,51–56

A múlt hét estéin sorozatosan a Sámuel első könyvéből hallottuk az igehirdetéseket. Arról van itt szó, hogy Izráel népe elfordult Istentől, s büntetésből odaadta őket a filiszteusok kezébe. A filiszteusokról gyakran olvasunk a Szentírásban. Izráel dél-keleti részén csoportosuló törzs volt ez. Hadászati szempontból erősebb volt a maroknyi Izráelnél. Isten nem egyszer felhasználta őket arra, hogy az engedetlen, lázadó népét megfenyítse általuk. Így történt ebben az esetben is.

A múlt héten hallottuk azt, milyen lelki okai voltak Izráel bukásának, annak, hogy több tízezer zsidó hullott el a harcmezőn, amikor a filiszteusok legyőzték őket. A szenthelyet Silóban elpusztították, és kiirtották Izráel papjait. Hofnit és Fineást megölték, apjukat, Éli főpapot pedig hirtelen halál ragadta el. A szent ládát elrabolták, és elvitték a tízparancsolat két kőtábláját. Nem volt már mihez igazodnia Izráel népének. Sem papja, sem szenthelye nem volt már többé. Teljesen hiányzott a lelki vezetés. Több mint húsz éve hiányzott már a szentláda a szentföldről.

Igen, évtizedek óta vereség-helyzetben van Isten népe. Létezik ugyan ez a nép, csak vesztesen, szenthely, pap és törvény nélkül. Borzasztó az ilyen állapot. Ma is borzasztó úgy élni Isten népének, hogy noha van Szentírása, mégis, mert nem kell neki. Van ugyan temploma és mégis, mert nem kell neki. Van ugyan lehetősége imádkozó közösségre, de ez nem kell neki. Ez az a helyzet, testvérek, amiben mi is sokszor benne vagyunk.

Gondolkozzunk csak el őszintén: mi hasznunk nekünk abból, hogy most egy több ezer éves történeten rágódunk? Éli rég meghalt, a fiai is, a filiszteusok se léteznek már, a szent láda s a tízparancsolat két kőtáblája már rég eltűnt: igaz, nincs is rá szükség. Létezik azonban Isten írott Igéje. De ha valaki azt mondja, hogy ez csak egy ócska törvénykönyv, emberi kitalált történetek sorozata vagy egy múzeumi tárgy, akkor ne csodálkozzon azon, hogy sorozatos vereséget szenved. Biblia van a házadban és te mégis vesztes keresztyén vagy, mert a bűn győzött fölötted. Sokszor megígéred az újrakezdést, de nem megy. Vajon miért? Azért, mert nem engedelmeskedsz az Igének. Hallod az Igét s alszol közben, mint Éli a templomban. Aki pedig ébredni akar, azt visszaküldik aludni, mint egykor Éli Sámuel. Ma is lennének ébredőzök az egyházban, a gyülekezetekben, de sokan gyanúsnak találják ezt. Minek kell hangosan imádkozni a templomban? – kérdezik sokan. Az a pap dolga – mondják.

Nézzük csak meg, miért jutott Izráel ilyen vesztes helyzetbe. Éppen azért, mert noha volt szenthelye, de nem vette komolyan, – volt ugyan tízparancsolata, de nem igazodott hozzá, – volt ugyan papsága, de a papság is aludt vele együtt, – s ez nagyon kényelmes volt. Ha a főpap fiai paráználkodhattak az oltár körül, akkor a nép is nyugodtan úzhette a maga bűneit. Ha papok is ezt csinálták, miért lett volna a nép különb.

Csakhogyan eközben Isten ítéletének a kardja ott lógott Éli háza fölött, mert elmulasztotta fiait az Isten útjára vezetni. Ezért pusztulnak el tragikus módon. S mert nem vették komolyan a szenthely szolgálatát, engedte Isten elpusztulni a szent helyet. Ha ők nem értékelték a szent ládát, Isten engedi azt idegen kézre jutni. Majd elviszik a pogányok, s diadalt ülnék fölötte. Ezért jutott Izráel ilyen állapotba. Így telnek fölötte az évtizedek, s még csak nem is jajveszékkel helyzete miatt a nép. Miért nem sírt már az első évben amiatt,

hogy hiányzik neki a törvény, a szenthely, a lelki vezetés? Miért nem sírta az égre azonnal a bűnbánatát, jelezve ezzel azt, hogy így nem mehet tovább?

Azt olvassuk, hogy hosszú idő telt el. Otthagyták a szentládát egy félreeső helyen húsz évig. Testvér, hadd kérdezzetek: hány év telt el úgy fölöttem, hogy neked nem kellett a szent hely, a Biblia? Hány év telhet még el fölöttem úgy, hogy semmit nem változik a Biblia által az életed? Istennel nem lehet játszani! A papra meg lehet haragudni, mert – úgymond – keményen prédikál. De, ha minden marad úgy, mint Éli idejében Izráelben, akkor mi leszünk a vesztesek. Ez ugyanis a mi történetünk.

Izráel azért győzött le, mert egyedül maradt. Egy teológus így fogalmazott: „Isten meg én – többségben vagyunk!” Igen, ez egy legyőzhetetlen többség! Ha viszont nem iktatom be életembe Istent, egyedül maradok, elenyésző kisebbségbe kerülök, s rögtön legyőzhető leszek. Testvér, miért vagy vesztes? Miért vérzik a szíved? Miért nincs igazi, tartós békességed? Miért nincs örömed az Úrban, pedig annyit hallottál már róla? Tudd meg, azért, mert Isten győzelmének nem adtál helyet az életedben!

Azt olvassuk a 3. versben, hogy Sámuel szólt Izráel egész házához. A 3. rész végén olvassuk, miként vigyázott Sámuel Isten szavára: egy Igét sem engedett lehullni a földre abból, amit Isten mondott neki. Így érlelődött benne Isten minden szava. Mellette ott volt Hofni és Fineás, akik viszont engedték Isten szavát a földre hullani. Éli pedig süket volt, hozzá már el sem jutott Isten szava. Az a kérdés, testvérem, hogy milyen sorsa van benned, nálad az Isten Igéjének? Ha engeded földre hullani, a füled mellett elmenni, rajtad nem segít. Ha csak a templom légerét tölti be, de nem a szívedet is, nem változol meg általa. Nem lesz több békességed, sem több örömed, nem fogsz kibékülni haragosoddal, nem lesz erőd nemet mondani a bűn csábításának, a testiség vágyainak, a pohár vonzásának, a káromkodás ingerének. Egyáltalán semmi hasznod abból, hogy itt vagy, ha engeded Isten szavát földre hullani. Isten Igéjének nem a földön, hanem a szívben a helye.

Amikor viszont Izráel már siránkozni tudott az Úr után, mert megelégette az Isten-nélküliséget, akkor megszólalt Isten. Eddig talán neked sem mondott semmit Isten. Nem mondhattad el Adyval: „Számban nevednek jó íze van.” Ezért nem újult meg az életed. Sámuel azt mondja: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz, s eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket, és szíveteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből.” Akkor megszabadít!!!

A szabadulásnak feltételei vannak, testvéreim! Olvastam egy érdekes történetet II. Frigyes porosz királyról. Az 1700-as években uralkodott. Nagyon igazságos király volt, hasonlított a mi Mátyás királyunkhoz. Álruhában látogatta ő is az országot. Egyszer elment egy börtönt meglátogatni. Megkérdezte sorban a raboktól, hogy ki, miért van a börtönben. Az első azt mondta, hogy ő egy bírói tévedés áldozata. A következő azt, hogy őt hamisan megrágalmazták. Így ment a király végig a cellákon. Nemsokára csodálkozva tárta ki a karját, és azt mondta: Itt csupa tisztességes emberek vannak. Majd egy újabbat kérdez meg, hogy ő miért van a börtönben. Az lesütött fejjel, szégyenkezve vallja meg: Hát, méltóságos uram, én már gyermekkoromban csirkefogó voltam. Aztán iskolakerülő, majd munkakerülő lettem. S mert pénzem soha nem volt, elkezdtem lopni. Ezek után ide jutottam. De bárcsak újra kezdhetném egyszer! Akkor megáll a király, odafordul a börtönőrhöz, s azt mondja: Mit keres itt ez a csirkefogó a sok becsületes ember között? Nyomban engedjétek szabadon! Nehogy ez a gazfickó megfertőzze ezt a sok becsületes rabot. Szabadon engedték, – azt az egyet. A többiek pedig rázták a rácsokat, de a király azt mondta nekik: gondolkozzatok csak tovább azon, hogy tényleg igazságtalanul kerültetek-e ide!

Testvérek! Mikor van szabadulás? Mikor szabadít meg az Úr minket a filiszteusok kezéből? Mikor szabadíthat meg téged végleg egy-egy bűnöd szorításából, egy gonosz szokásodtól? Amikor magadba roskadva el tudod mondani: Uram, én már gyermekkoromtól kerülgettelek téged, nem mertem szembenézni veled. Uram, ifjú koromban sem akartam végleg elkötelezni magam neked. Féltém a te uralmadtól, Uram, mert akkor belepiskálsz az én szórakozásomba, leleplezed titkos utaimat. Felnőtt koromban pedig, tudod, itt-ott azért tisztességtelen dolgokat is műveltem, mert hát valahogy meg kellett élni. Előbbre kellett jutni a pályán, és ez csak úgy sikerült, hogyha a másikat fellöktem, letapostam, besároztam.

Akik erre a beismerésre el nem jutnak, azok számára még nincs szabadulás. Az ilyenek még tovább is tévelyegni fognak. Az ilyenek továbbra is gyalázatára és szégyenére lesznek az ő népének. Az ilyenek ajkán az imádság hazugság lesz. Az ilyenek templomjárása szemfényvesztés, önámítás lesz, s az ilyeneknek a kegyessége továbbra is kegyetlenség marad. Te tudod, testvérem, hogy melyik csoportba tartozol! Nem az én dolgom ezt megítélni és eldönteni. De, ha szabadulni akarsz, mert úgy érzed, hogy még nem teljes az örömed, akkor hallgasd meg még egyszer a feltételeket: ha teljes szívedből megtérsz az Úrhoz, ha eltávolítasz magadtól minden idegen istent, ha szívedet teljesen elkészíted az Úrnak, ha csak neki szolgálatsz... Kemények ezek a feltételek? Ha úgy véled, hogy igen, biztos nem fogadod el őket. De nem is lesz részed szabadulásban, sem igazi örömben.

Nézd, mit tett Izráel népe. Azt olvassuk: elhányták a bálványokat, és csak az Úrnak szolgáltak. Utána Sámuel javaslatára összegyűltek mind Mispába, együtt imádkozni. Mispa, vagy Mícpa azt jelenti magyarul: a várakozás hegye, az őrködés dombja. A várakozás hegyére, az őrködés dombjára gyűltek össze, együtt imádkozni. Tudjátok, amikor az ember szíve odafordul az Úrhoz, amikor az Isten szerelme kitölteti a szívében, amikor szerelmes lesz a Szabadítójába a megszabadított ember, akkor örömmel gyűl oda az Úrhoz, aki megszabadította. Odamegy imádkozni, beszélgetni a Szerelmével, hálát zengeni Neki a szabadításért, örömeiket énekelni, mint Mózes és népe, miután megszabadultak Egyiptomból. Mint Debora próféta asszony, miután megszabadultak az ellenség-től – a Bírák könyvének leírása szerint.

Énekeltél-e már szívedből ilyen örömeiket? Szabad vagyok, mert az Úr megszabadított! Nem kell többé az a bűn, amit eddig dédelgettem – eldobom magamtól.

Azt mondja itt az Ige: elhányták Izráel fiai a bálványokat. Szemünk előtt látjuk azokat a sietős mozdulatokat, amikkel eldobták maguktól a bálványokat. Mint egy süllyedő hajóból, kidobták a felesleges terheket, hogy könnyítsenek lelkükön. Testvérem, ha süllyed a hajód, dobd ki azonnal, ami lefelé húz, mert ha megtűröd, elsüllyedsz! A családod is rámegy, a békesség is, az örömed is, gyermekeid elfordulnak tőled s azt mondják, nekem csak szégyen, hogy ilyen az apám vagy az anyám.

Testvéreim, elevenünkbe vágó dolgok ezek. Én, amikor egy kicsit is tévedek, a gyermekeim az orromra koppintanak, s én olyankor nagyon szégyellem magam. Olyankor, tudom, nem vagyok jó példa nekik. S olyankor nagyon meg tud szégyeníteni az Úr, és oda kell roskadnom Eléje bocsánatot kérni.

Azt olvassuk itt, hogy nemcsak imádkoztak, hanem vizet merítettek, kiöntötték az Úr előtt, böjtöltek is azon a napon, és közösen megvallották bűneiket. Azt mondták: „Vétkezünk az Úr ellen!” Vizet merítve, kiöntötték az Úr előtt. Sehol a Bibliában ilyen gyakorlatról nem olvasunk, csak ezen a helyen. Jelképes mozdulat ez. Azt jelenti, hogy egész lényükkel oda borultak az Úr elé. A vizet csak akkor lehet kiönteni, ha folyékony állapotban találhatik. Tudjuk, hogy ilyenkor, amikor nehezen enged ki a hosszú fagyos tél, nem lehet kiönteni a vizet abból az edényből, amibe belefagyott. Ha fölolvad, könnyed mozdulattal ki lehet önteni az edény tartalmát.

Testvérem, olvadozik-e már a szíved az Isten szerelmének a tüzetől? Ha enged a fagyosságból, a merevségből, a keménységből, a rideg ellenállásból, akkor kiöntheted a szívedet az Úr előtt. Akkor már őszinte a bűnbánat, igazi a böjt, s akkor ki tudod mondani, hogy vétkeztem az Úr ellen. Amikor megbántottam a társamat, vétkeztem az Úr ellen. Amikor nem kellett az Ige, vétkeztem az Úr ellen. Amikor viszolyogtam az imádkozástól, vétkeztem az Úr ellen. Amikor veszekedtem, vétkeztem az Úr ellen. Amikor hanyag voltam az Isten dolgában, vétkeztem az Úr ellen. Amikor időm javát magamra fordítottam s nem az Úrra, vétkeztem az Úr ellen. Amikor ajkam darálta az imát, de a szívem hiányzott belőle, vétkeztem az Úr ellen.

Csak ilyen vallomás után juthatunk el arra a győzelmes, ujjongó kijelentésre, amit a nagy bűnvallás után Sámuel mondott: „Mindedig megsegített minket az Úr!” Tudjátok, testvérek, mi az Úrnak igazán látványos győzelme? Amikor először le tudja győzni a bűnbánatra jutott népét. Nézzük meg az ottani sorrendet! Először legyőzte Izráelt, azzal, hogy bűnbánatra jutott, hogy bünt vallott, hogy böjtölt, hogy kiöntötte a vizet az Úr előtt. Azzal, hogy összegyűlt ez a nép imádkozni, ezzel győzött az Úr Izráel felett. Utána győzhetett a filiszteusok felett.

Ha engeded, hogy teljesen legyőzzön az Úr, utána már nem gond megszabadulni a büntől. Utána már nem gond győzni a rossz szokás, a káros szenvedély fölött. Utána már nem nehéz eldobni azt, ami eddig lehúzott téged a sárba. Testvérek, mi győzelmi menetre szánt emberek vagyunk. Győzni viszont csak az tud, aki részesül a Krisztus kereszten kivívott győzelmében. Hogyha szeretnél az Úr diadalmenetében ott lenni majd, a hallelujázó mennyei seregben, akkor neked már most be kell sorakoznod a Krisztus seregébe. Ebben segítsen meg téged is, engem is az Úr! Ámen.

Jókai Mór

A márciusi fiataltság (Visszaemlékezés – részlet)

A budapesti március 15-ének indítóoka nem a bécsi forradalom volt; hanem, amit nyomtatott adatok igazolnak, a „Pesti Kör”-nek az a határozata, hogy a „magyar nemzet tizenkét pontban formulázott kívánatait” ne intézzük egyenesen az országgyűléshez: hanem előbb köröztessük azokat az országban vidékszerte.

Ez lett volna az eszmeifolyás elmocsárosodása.

Ez ellen indítottuk meg mi, márciusi fiatalok, a népre való hivatkozást.

Március 14-én este adtunk egymásnak találkozást az én szállásomon, melynek lakosztályán Petőfiékkel osztoztunk.

Másnap reggel négyen jöttünk össze a kitűzött találkozóhelyen: Petőfi, Vasvári, Bulyovszky és én; de többi társaink, Degré, Bozzay, Vajda János, Sükei, Pálffy Albert, Emödy, Oroszhegyi, Dobsa a Pilvax-kávéházban vártak reánk, az úgynevezett „közvélemény-asztalnál”

Korán reggel volt: borús, esős idő.

Petőfi az elmúlt éjjel megírta költeményét: „Talpra magyar, hí a haza!”

Én pedig a pesti tizenkét pontját a fiatal Magyarországnak: „mit kíván a magyar nemzet?”, a nép által megérthető magyarázattal alakítottam át. A tizenkét pont összeállítása Irinyi József műve volt, ki azt a Pesti Kör elé terjeszté.

A kérdés csak az volt március 15-ének reggelén, hogy mi történjék e tizenkét pontos petícióval.

Appelláljunk a népre! Ez volt közös megegyezésünk.

Vasvári Pál, kezében elefántcsont fogantyús botjával oly hevesen hadonászott, hogy a pálcátör kirepült a botjából, s az én falam szögletében állt meg a hegyével.

„Jó ómen!”

Előre a vassal!

S ezzel a szóval kezdődött meg az örökké emlékezetes 1848-i március 15-e: a sajtószabadság-nak, a népszabadságnak örökké emlékezetes napja.

Belmisszió vasárnapjára

Pungur József
Kanada

Misszió

Alapige: Márk 6,7–8a.12
Bibliolvasás: Márk 6,7–13

1947-nek egy forró nyarán egy beduin pásztorfiú legeltette nyáját a Holt-tenger sziklás vidékein, úgy, mint valamikor 3500 évvel azelőtt Mózes a Sinai pusztában. Mózes akkor egy égő csipkebokrot látott, isteni elhívást kapott. Ez a fiú a szürke sziklákon egy barlang nyílásai látta meg. Kíváncsiságból bement a barlangba, és az évszázadnak egyik legnagyobb régészeti felfedezését tette meg. Valami régi írásokat talált agyagedényekben, amiket gondos kezek rejtettek el valamikor. Kiderült, hogy az Ótestamentumnak néhány legrégebbi kéziratát találta meg a pásztorgyermek egy régi közösség más irataival együtt, amelyek az első században keletkeztek, vagy még régebben.

A qumráni közösségnek a könyvtára volt ez. Ez a közösség, amelyhez bizonyára Keresztelő János is tartozott, kivonult a bűnös világból, mert megvetette azt: a városok nyüzsgését, az emberek vétkeit, az egymással való civakodást, a szónak a be nem tartását, az egymás kisémmizését. Kivonultak, és egy közösséget alapítottak a Holt-tenger partjainál a sziklák közötti hegységekben, és itt próbáltak szent életet élni, elkülönülve a bűnös világtól.

Amikor Kr. u. 66-ban a zsidó háború kitört, amit Josephus Flavius megírt, s amikor Titus a római sereggel a lázadó zsidók ellen vonult, ez a kicsi közösség, féltve a maga könyvtárát, irattárát, amfórákba rejtette, és betette ezekbe a sziklabarlangokba. A háborúban a közösség elpusztult, nem maradt belőle semmi, még nyoma sem maradt. De az elrejtett kéziratok túléltek a háborút és 2000 év viszontagságait. A legmeglepőbb az volt, hogy Ézsaiás könyvének előkerült kézírata pontosan megegyezik az ismert későbbi kéziratokkal. Annyira vigyáztak a másolók a pontosságra évszázadokon keresztül, hogy valamit el ne hagyjanak, és valamit hozzá ne toldjanak. Ennyire megbízható a Szentírás szövege, ami kezünkben van.

Előkerültek a qumráni szektának a rendszabályai is. Tudjuk, hogy milyen szigorú rendszabályok szerint éltek: megvetették a világot, sanyargatták önmagukat, várták a megígért Messiást, elvonultak a bűnös világtól. Gyűlölték a világot, elkülönültek tőle, megtagadták, és nem érintkeztek vele.

Szent leckénkben Jézus éppen az ellenkezőjét teszi. Ő a követőit és tanítványait belküldi ebbe a világba! Nem kivonja őket e világból, hanem elküldi misszióra, szent küldetésbe, ebbe a világba.

Ez az, amiről ma beszélünk, mert a keresztyén embereknek a missziói küldetése meggyengült vagy eltűnt.

A kísértés ma is az, hogy a keresztyén ember elkülönítse magát a világtól, mint ahogy a qumráni szekta tagjai tették. Nézzetek vissza a keresztyénségnek a történetére, a középkorban egyre-másra alakultak a szerzetesrendek, kolostorok és zárdák épültek, amelyekben száz- és százezer ember élt elkülönülve a világtól, s életüket főleg a túlvilágnak szentelték már a földön, mert olyan rettenetes volt az élet a háborúk, a fertőző betegségek pusztításai, a bűnnek a rettenetes mélységei miatt, hogy inkább megtagadtak mindent, és kimentek ebből a világból. Ó, hányan vannak ma is milliók, olyan névleges

keresztyének, akik elvonultak ettől a világtól! Ugyan ebben a világban élnek, de hermetikusan elzárva mindentől, megtagadva minden közösséget másokkal, csak maguknak élnek, a maguk problémájával törődnek, a maguk boldogsága után szaladnak. Az a világ, amelyben élünk itt Nyugaton, egy izolált világ. Az emberek elkülönülnek egymástól, mindenki magának él, s minél kevesebb érintkezést akarnak a másik emberrel. Mennyire behatolt ez a lelkület a keresztyén közösségekbe is! A mai hívő ember a maga lelki üdvét keresi. A mai ember azért jár templomba, hogy a maga életét finomítsa, tegye boldogabbá, szebbé, értékesebbé, meggazdagodva az egyháznak és Istennek a lelki kincseiben. Hol van a közösség érzése, hol van a misszió az érzése? Ez már szinte kiesett a gondolkodásunkból. Krisztus ennek a világnak a megváltásáért jött, a bizonyágtételért, a világnak a jobbátételéért.

A keresztyén embernek Istentől elhívása van. Ő elsősorban kihívott ember: kihívott ebből a világból. Krisztus magához hív mindenkit, a csonka-bonkákat, a szegényeket, a bűnösöket, a beteget, a kétségbeesetteket, a félték szívűeket, a megterhelteket, magához hívja, mondván: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan.” Az egyház is elhívott abban az értelemben, hogy hívja azt ebből a világból Isten. Szentlelke által hívja a világból a kiválasztottakat, hogy belőlük magának készítsen megtisztított és megszentelt népet, hogy ezek legyenek követői Krisztusnak. Ezért van egyház. Mi kihívott nép vagyunk az elveszendők közül, örök életre kiválasztva.

Am küldetése is van a keresztyén embernek. Isten a Szent Lélek erejével megerősítve visszaküld misszióra a világba, hogy a krisztusi munkát folytassuk. Mi sokszor csak a parancs első felét halljuk meg: jertek az egyházba. Sokaknak a keresztyénség azt jelenti, hogy eljárnak az istentiszteletra, részt vesznek az egyházi munkában és támogatják az egyházat, de nem hallják meg a parancs második felét: vissza a világba – szent misszióra! Isten azért hív ide, hogy elküldhessen Krisztus munkájának a folytatására.

Ez a világ nagyrészt azért pogány, mert a keresztyének nem teljesítik küldetésüket. Ha Krisztus küld, akkor megyünk-e? – ez a nagy kérdés. Jaj nekünk akkor, ha nem megyünk, mert annak a jézusi parancsnak szegülünk ellen, amely minden keresztlekor elhangzik: „Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket.”

Vajon van-e neked missziód? – ez a kérdés. Keresztyén missziód. Krisztustól kapott missziód? Mivel bízott meg téged Krisztus, hogy végezd el e világban? Vajon nem arra, hogy keresztyénként élj a családban, hogy tudj megbocsátani, hogy tudj szeretni és szolgálni? Az utcán keresztyénként viselkedsz-e? Vagy a munkahelyeden? A hivatalodban? Az egyházban? Van-e keresztyén missziód? Van-e küldetésed?

Egy gyülekezet annyiban élő gyülekezet, amennyiben van missziója. Ha nincs missziója, akkor előbb-utóbb szét fog esni: civakodás, marakodás, kritika, elégedetlenség üti fel a fejét. Ahol a gyülekezetben a misszió él, az olyan lesz, mint a folyó víz, amely turbinákat hajt.

A keresztyén gyülekezetnek misszionárius gyülekezetnek kell lennie. Nem a külső misszió értelmében, hogy elmenjünk pogány népeket téríteni. A missziót itthon kell folytatni: az új-pogányok földjén – ahonnan a keresztyénség már-már kiveszöben van.

Jézus útmutatást ad a misszióra nézve. Először is „hatalmat ad a tisztátalan lelkek felett.” Így lehetne lefordítani: hatalmat ad a tisztátalan gondolatok felett, hogy tiszta gondolatok között éljünk, hogy Isten lelke legyen bennünk. Ki törődik ma a gondolata tisztaságával? Hol vetődik fel ma az, hogy tisztán kell gondolkozni? Seholy. A legtöbb ember azt a képességét, hogy megvizsgálja: vajon gondolatai tiszták-e, vagy tisztátalanok. Melyik isteni és melyik ördögi? Melyik előre vivő és melyik megromtó? Melyik építő és melyik romboló?

A mai ember azt mondja, hogy azt gondolok, amit akarok. Ám elfelejtik, hogy a gondolatok meghatározzák az emberi életet. A gondolatok adják az embernek a lelki-ségét, lelkületének a minőségét. Minden bűn előbb gondolat volt, amely megfogamzott, akarattá és cselekedetté lett. A keresztyén embernek vigyáznia kell a gondolataira.

Nézzük meg, hogy milyen gondolatok árasztják ma el ezt a világot. Milyen gondolatok áradnak filmekből, televízióból, magazinokból felénk, gyermekeink és társadal-munk felé? Megrontó gondolatok – tisztátalan gondolatok! Amelyek a törvényteleniséget dicsőítik, s az erőszakot magasztalják. A sátánizmus adja a misztikumot az emberi élet-ben, és a revolvereknek a dörrenése a muzsikát. Összeomló házak, felrobbanó autók és rettenetes bűnök azok, amiket milliók csodálnak. Tisztátalan gondolatok között élünk, és ezért van az, hogy az egész világunk tisztátalan lett. Ez belénk hatol, és bennünket is tisztátalanná tesz.

Krisztus tanítványai megtisztítják a gondolataikat.

Mózes III. könyve 19. részének a 2. versében van egy mély értelmű ige: „Szentek le-gyetek, mert én, az Úr, a ti Istenetek, szent vagyok.” Ez 3500 évvel ezelőtt hangzott el, és erre emlékeznie kell a modern embernek. Az, aki Istent szereti és Krisztust követi, annak meg kell szentelnie magát. Köteles tisztának lenni, mert Isten szent, mert Isten megégeti a bűnt és a szennyet. Pál apostol így ír a Filippibeliekhez: „Atyámfiak, amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik csak jóhírűek, ha van valami erény, és ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok.” (4,8) Ezért vagy itt te is a templomban, hogy megtisztulj, hogy belülről tiszta legyél, mert a te Istened szent, ezért Isten akarja a ti szentté lételeteket. Krisztus a gólgotai keresztben a vérét áldozta, hogy megtisztulj, hogy tiszták legyenek a gondolataid, az égéseid, hogy ebben a szennyes világban tündököljetek, mint Istennek a csillagai, mint Istennek a szentjei.

A tisztátalan ember – erőtlen ember. A szelíd, az az erős. Erőtlen vagy? Menj és szenteld meg magad! Krisztus hatalmat adott a tisztátalan lelkek és a tisztátalan gon-dolatok felett. Valósítsd ezt meg.

A krisztusi tanítás továbbá az, hogy „Vessétek el az aggodalmat” Nem kell az útra a tanítványnak se táská, se kenyér, se pénz, csak a lelki hatalom.

A mai ember körül akarja bátyázni az életét mindenféle biztosítékokkal, hogy fé-lelem nélkül éljen. Az ember soha a világtörténelem folyamán még ennyire nem volt bizonytalan, féltő és aggodalmaskodó, mint ma. A modern ember, bár tudománya cso-dálatos, mégis bizonytalanabb és féltékenyebb szívű elődeinél. Ez a félelem az, ami belülről marja az embert, ez a félelem teszi tönkre sokaknak az életét, az idegrendszerét és a nyugalomát. Ám Isten minket aggodalommentes életre hívott! Az aggodalommentes élet-re – mondhatnám úgy is – „felelőtlen” életre. Lehet-e keresztyén „felelőtlen” él-ni? Igen! Hagyd az aggodalmat másnak és másra, hagyd a hitetlenekre, az elveszőkre, minket Isten békességes életre hívott el, hogy nyugodtan aludjál, hogy ne gondoldj a hol-napra, mert minden napnak megvan a maga feladata. Erre gondoldj, és hagyd a többit Istenre. Menj táská nélkül, menj pénz nélkül, menj kenyér nélkül, és megtartatol mégis! Indulj neki így az útnak, ne törődj azzal, ami előtted áll! Ez a keresztyén ember kiváltsá-ga! Vajon teszed-e ezt? Ha valaki aggodalmaskodik, annak nem lesz ideje a misszióra. Aki a maga életét akarja biztosítani, annak nem lesz energiája arra, hogy Krisztus küldet-ését teljesítse. A keresztyén ember Istenben száz százalékgig bíz ember. Nem kétséges-kező, nem hitetlenkező, nem aggodalmaskodó. Vajon ilyen vagy-e te?

Azután Jézus parancsának engedelmeskedve a tanítványok: „Prédikálták, hogy térjenek meg.” Mit jelent ez? Azt, hogy ők az embereket Istenhez való visszatérésre sürgették, aki-től elszakadtak, és akit elhagytak. Krisztusnak ez a parancsa ma is parancs. Mindig is az

volt, és mindig is az lesz. Mindig aktuális és aktuális ma is, itt és most is. Hiszen egy olyan világban élünk, amelyik világ elszakadóban van Istentől, évek, évtizedek elteltével egyre távolabb kerül tőle. Egy elvilágiasodó, szekularizálódó világban élünk. Keresztyén bizony-ságtétel kell ma. Erre küld Isten minden keresztyén embert, téged is. Vajon engedsz-e Krisztus küldő parancsának? Mivel ma a szó értékét veszítette, ezért ma az étellel, életünk példájával, tettekkkel, szolgálattal kell bizonytságot tennünk Krisztusról. Ma ennek az ideje érkezett el, és ez a parancsoló. Vajon jó bizonytságtétel-e az életed?

A tanítványok élete ékesen beszélt arról, amit Krisztustól tanultak, amit életükbe be-fogadtak, és amelyet megvalósítottak. Jézus akkor csak tizenkét tanítványt küldött ki misszióra, később elküldte a hetven tanítványt is. Ó, milyen kicsiny csapat ez a világ népességéhez képest, még az akkori világban is! Mégis ez a maroknyi tanítvány néhány évtizeden belül megforgatta, megfordította az akkori világot. Hiába üldözték tüzzel-vas-sal, hiába próbálták kiiktatni, elnémítani, megölni a keresztyéneket, mint ahogy Meste-rükkel is tették: 313-ban eljött az az idő, amikor Nagy Konstantinus császár a keresz-tyénséget államvallássá tette. Kevesen vagyunk mi is, de ne magunkra nézzünk, hanem a küldő Úrra. Ha engedünk Krisztus elhívó és elküldő szavának, akkor a mi nyomunkban is majd csodák fognak járni. Ámen.

(Megjelent a *Megtartás* c. kötetben. Kecskemét 1995.)

Kossuth Lajos

Haderő-megajánlási beszéd 1848. július 11-én

(részlet)

KOSSUTH

Uraim! Midőn a szószékre lépek, hogy Önöket felhívjam, mentsék meg a veszélyben levő ha-zát, e percnél irtózatossá ünnepélyessége szorongatja keblemet. Úgy érzem, mintha Isten kezembe adta volna a tárogatót, mely felébreszti a halottakat, hogy ha vétkesek vagy gyengék, örök halálba szálljanak; ha pedig van bennük életerő, örök életre ébredjenek. Így áll e percben a nemzet önök kezében. Az Isten kezökbe adta a mai határozattal a nemzet életét, de kezökbe adta a nemzet halálát is. Önök határozni fognak. De éppen mert e perc ily ünnepélyes, feltettem magamban, hogy nem fogok folyamodni az ékesszólás fegyveréhez, mert lehetetlen nem hinnem, lehetetlen meggyőződve nem lennem, hogy bármiben különbözzenek is a vélemények e házban, a haza sze-retete, a haza becsületének, a haza önállásának, a haza szabadságának oly érzete, hogy azért utol-só csepp vérének is kész a ház feláldozni, ez az érzés mindnyájunkkal közös.

Azt hiszem, hogy midőn egy nemzet minden oldalról fenyegettetik, de sejti, érzi a bizalmat, hogy meg tudja, meg fogja magát védelmezni: akkor a haza megmentésének kérdését semmi kérdé-sőtől nem szabad függővé tenni. Ma mi vagyunk a nemzet miniszterei, holnap mások lehetnek – ez mindegy; a minisztérium változhatik, de neked maradnod kell, ó, hazám! s a nemzetnek erőt kell teremtenie. Azért minden téves magyarázatok kikerülése végett, egyenesen és ünnepélyesen kinyi-latkoztatom, hogy midőn azt kérem: adja meg a képviselőház a 200 ezer főnyi katonát s az erre szükséges pénzerőnek előteremtését...

NYÁRY PÁL (esküre emelt kézzel kiáltja)

Megadjuk!

KÉPVISELŐK (kiabálva)

Megadjuk! Megadjuk!

KOSSUTH

Ezt akartam kérni, Uraim; de Önök felállottak, mint egy férfiú, s én leborulok a nemzet nagy-sága előtt. Csak azt mondom: annyi energiát a kivitelben, mint amennyi hazafiságot tapasztaltam a megajánlásban – és Magyarországot a poklok kapui sem fogják megdönteni.

A Genezáret partján

Hafenscher Károly
Budapest

Belső szobánk – nyitott ablaka...

„Menj be a te belső szobádba... Mt 6,6

„Menjtek ki széles e világra” Mk 16,15

Két kiragadott félmondat. Egy érem két oldala. Nem ellentmondó, hanem egymást kiegészítő jézusi parancs. Komplementáris látásra vezet. A teljes tanítványi élethez tartozik. Egyszerre érvényes a kettő. Hasonlóan érvényes, mint a kettős jézusi ütem: Jöjjetek hozzám mindnyájan... menjetek minden nép közé. *Mint a szív ritmusa*: Jöjjetek, menjetek, jöjjetek, menjetek! Az első az akkumulálás szükségességét fejezi ki, a második a mandátum teljesítését. Sőt, van egy közös vonása a kettőnek: a *találkozás*. A belső szobában is vár Valaki, aki találkozni akar veled és odakint az utcán is vár valaki: a testvér. Így mind a kettő családi esemény: találkozás az Atyával, aki titkon van és találkozás a testvérről, aki segítségre vár és segíteni tud. Két drága lehetőség – egyik sem problémamentes. „Istenem sohasem láttalak, hogy tudnálak szeretni? Istenem láttam az embereket, hogy tudnám szeretni őket? – De Jézus mindkettőre biztat, ezért kell komolyan venni mindkettőt...” Így imádkozunk fehér könyvünkben.

Az *első* mondat a Hegyi beszédben összegyűjtött jézusi logion a kegyességgel, közelebről az imádságos étellel kapcsolatos. Ezt nem oldja fel Jézus. A böjtöt, az alamizsnát megváltoztatja, az imádságot természetesnek tartja, sőt mélyíti. A *második*, a Márk féle missziói parancs-variáció. Itt az a specifikum, hogy nem általános tanításra, hanem evangéliumhirdetésre kötelez, másfelől igen komoly ígéretek tartalmaz: jeleket ígér, mintegy fölbontásul, mit is jelent a Máténál található mondat: *Veletek vagyok a világ végezetéig*. A nagy ikebankó aprópénzre váltása ez.

Menj be belső szobádba, sőt zárd be az ajtót, hogy zavartalan legyen a találkozás. Menj be, nemcsak azért, hogy önmagaddal találkozz (a TV, rádió, magnó világában ez sem „utolsó” találkozás), hanem, hogy Vele. Ez az egyedüllét nem magány, ez az intim szféra, nem sivár egyedüllét: *ketten vagyunk*. Az egyedüllét, a magány, a zárt ajtó lehet pokol is, az izoláltság örjítő kínokat rejthet. A jézusi belső szoba a boldog találkozás drága helye. Szent hely. Lakásban, irodában, szoba sarkában, ágy szélén, kerti kispadon: ahol egyedül lehetek – ahol *ketten lehetünk egyedül*. Íróasztalom? Könyvtárszobám? Sekrestyém? Mindegy hol, csak legyen! Ahol imádkozhatom zavartalanul, ahol Szentírást olvashatok nemcsak készülésként, ahol teológiát tanulhatok elmélyedve, nem előadásra készülve, ahol írhatok az Ő jelenlétében, ahol gondolkozom (megemészttem, amit hallottam, olvastam – ha ez kimarad, betegesen túltáplált leszek az információs dömping idején).

A belső szobához *alázat* kell. Elismerem, másra – *Másra* szorulok, nem vagyok elég magamnak. Elismerem, nem vagyok befejezett, perfekt keresztény. A belső szobához idő is kell, jaj, ha erre nem jut! Akkor másra sem jut igazán. A belső szoba önvizsgálatra készítet. Az „Ismerd meg magad!” templomfelirat volt. Az önismeret csak Isten közelében lehetséges. Önkritika ott születik, ahol kitesszük magunkat az Ige kritikájának. „De van valami mondanivalóm *ellened*” ez a jézusi mondat leplez le, ez gyógyulásom kez-

dete, egyéni reformációm indítása. – Felfedezem Előtte például: széltében tágul az ismeretem, de mélységben sekély maradtam. Diagnózis: aszimmetrikus növekedés. Ingadozom, hangulataim vesznek erőt rajtam. Bánatkegyességem erősebb, mint a bűnbocsánat öröme... Hiányzik a lendületem, megtorpanok, topogok egy helyben, sőt visszacsúszok. Mások kritizálnak, nem esik jól. Automatikusan védekezem: nem igaz. A belső szobában Ő előtte felvetődik bennem: *hátha mégis igaz?* Sajtónkon, cikkeinken, egyházi közéletünkben, szolgálatainkban ma azt tapasztalom: *nem a lehetőségek hiányoznak, hanem a belső szoba.* A megújulás pedig itt kezdődik, ahogy a lutheri reformáció valahol az imádkozó Luther cellája mélyén, a belső szobában. A helyreállított lelkes belső szoba lehetne lelkes karunk startpontja. A legaktívabb keresztyének mindig a legerősebb imádkozók voltak – tanultam Karl Heimtől, ettől a sokat imádkozó tudóstól.

Menjetez ki! Nemcsak világot látni (ez is valami!), hanem emberekkel találkozni, evangéliumot hirdetni, szeretetre bátorítani, reménytelenségből, sértettségéből gyógyítani.

Mindhárom missziói parancsban fellelhető a határtalanság eleme. Szolgálatunknak, mint Isten szeretetének, nincs vége. Határtalan.

A nyitott ablak. Kép. Érzékletes. Dániel titka volt, hogy háromszor naponta kitérte ablakát. Babits esztergomi otthonáról mondták, a poeta doctus úgy zsúfolta tele könyvekkel polcait, falait, hogy még az ablaknyílásokba is jutott. Papírvárban, elefántcsonttoronyban élt. Jaj, ha a lelkész így veszi magát körül könyvekkel, elbarikádozza magát a külvilágtól, betömi még az ablaknyílásokat is. A nyitott ablak *szimbólum* is: a római egyházban a II. Vatikáni Zsinatot szokták így ábrázolni. És a protestantizmusban is szimbólum?

Nemcsak ablakomat kell kinyitni, hanem a szívemet is, ajtómat, sőt *ki kell lépni az emberek közé.* Nem csodálnám, ha lelkesztésvéreim sok évi szolgálat után mizantrópokká válnának. Amennyi szennyet ismert, mocskot látott egy családot, embereket jól ismerő lelkész, érthető volna, ha csömört kap, irtózik, iszonyodik az emberektől. És mégis menni kell! „A Te parancsodra Uram kimegyek, kivetem a hálót, újra kezdem a szolgálatot, szórom a magot, gyógyítom a sebet” – talán így kellene Jézusnak felelünk...

Jézus kettős parancsa megóv az egyoldalúságtól. *Egyoldalú*, aki csak a belső szobában akar élni, feltöltekezik, átveszi az ajándékot, de csak felhalmozza, raktárra gyűjt, lassan ráomlik az árukészlet, bedohosodik, nincs senki hasznára. *Egyoldalú* az is, aki üresre szellőzteti magát, s lassan e világ sémájához alkalmazkodik. Addig udvarol e világnak, amíg már nem marad sajátos tanítványi vonása. Üressé válik, úgy akar adni, hogy nem vett át előtte semmit.

Mindkét egyoldalú figura torz, nevetséges karikatúra. A *gyógyulás*: ráállni a jézusi hullámhosszra, jézusi ritmusra. Jöjjetek, menjetez, be-ki, be-ki! A lelkeszek a legegészségesebb életritmusú emberek lehetnek. A szolgálatban rákényszerülnek a töltekezésre s a továbbadásra. Rá hallgatni érdemes: Menj be a belső szobádba... menj ki széles e világba! Ámen.

Alkalmi prédikációk

Az ifjúsági bibliaórák terve

Én vagyok

Sorszám	Cím	Alapige
1.	Én vagyok az életnek kenyere	Jn 6,35
2.	Én vagyok az igazi szőlőtő	Jn 15,1–6
3.	Én vagyok az út, az igazság, élet	Jn 14,6
4.	Én vagyok az ajtó	Jn 10,7–9
5.	Én vagyok a világ világossága	Jn 8,12
6.	Én vagyok a jó pásztor	Jn 10,11–14
7.	Én vagyok a feltámadás és élet	Jn 11,25–26
8.	Én és az Atya egy vagyunk	Jn 10,30

Ifjúsági bibliaórára

Móra László Tibor

Kajántó

Én vagyok az életnek kenyere

Alapige: János 6,35

Az elmúlt bibliaórákon arcképekről beszéltünk. Megpróbáltuk azokat a vonásokat, amik a tanítványok életében voltak, megtalálni saját életünkben is. Most az új sorozat Jézusról szól. Arról, hogy ő hogyan mutatkozik be a tanítványoknak, az őt követőknek.

Kicsoda Jézus? Nézzük meg a saját maga bemutatkozását, és fogadjuk el őt úgy, ahogy ő is megismert és elfogadott minket. Csak úgy tudunk tanítványai lenni, ha saját kijelentéséből megismerjük őt. Ezért mutatkozik be előttünk és mondja el egyes szám első személyben, hogy kicsoda ő.

Az első ige, amelyben Jézus bemutatkozik, az élet kenyérééről, az élő kenyérről szól.

Kenyér. Ha halljuk ezt a szót, akkor nagyon hétköznapiak tűnik. Nem mond sokat a mi számunkra, ugyanis mindennap ott van a kenyér az asztalon. Ezért gyakran az Úr imádságából a mindennapi kenyér kérése oly távolivá válik. Az ember csak a legközelebbi boltba kell hogy elmenjen, és meg tudja vásárolni a kenyeret. Természetes dolognak tűnik, hogy ez így van. Gyermekkoromban sokszor csodálkozva, máskor hitetlenül hallgattam az idősebbeket, amikor a háborús időkről beszéltek, és az akkori kenyérgondokról szóltak. Ugyanúgy bizonyára most ti is hitetlenül hallgatjátok szüleitek, nagyszüleitek beszámolóját, hogy a nyolcvanas években a kenyeret jegyre adták, és hogy kenyérgondok voltak.

Ha a bibliai történeteket ismerjük, akkor tudjuk, hogy a választott nép életében is sokszor voltak kenyérgondok. Ott volt a pusztai vándorlás, amikor a nép zúgolódott, hogy inkább maradt volna a húsos fazekak mellett Egyiptomban, a szolgaságban, és nem a szabadságban, ahol ínség van. Ekkor tette Isten a csodát a népével. A negyvenéves vándorlás alatt mannával, mennyei kenyérral táplálta őket. (2Móz 16)

Kenyérgond tehát van a világban. Akkor is, most is. Miért? Mert az emberek olyan kenyeret esznek, ami – akárcsak ők – mulandó. Ez a kenyér egy bizonyos időre elég.

Utána újból kell enni, mert az ember megéhezik. A testet kell táplálni a földi kenyérral. A mannat is naponta kellett szedjék és egyék, mert az is, habár Istentől jött, mégis földi táplálék volt. Ha a földi táplálék megfogyatkozik, akkor sokszor az ember léte kerül veszélybe. Étél nélkül pár hét után az ember elpusztul.

Jézus itt azonban lelki táplálékról beszél. Olyanról, amit ha az ember magához vesz, akkor többé nem lesz kenyérgondja. Mi ez a kenyér, ez a táplálék? Mit jelent ezt magunkhoz venni? Egyáltalán ki kaphatja ezt meg?

Jézus két dolgot mond a felolvasott igében. Aki hozzá megy, nem éhez meg, aki hisz benne, nem szomjazik meg. Testi dolgokról, igényekről van itt szó. Éhség és szomjúság. Kinek nem lesz gondja a testi dolgokról? Ki kaphatja meg ezt a kenyeret? Aki Jézushoz megy és hisz benne.

Jézushoz menni. Elindulni, aktívnak lenni. Lagymatag életmódunkkal kell felhagynunk. Nem csak testileg vagyunk sokszor inaktívak, olyanok, akik reggel felkelünk és utána beülünk valamilyen szállítóeszközbe, onnan átülünk az irodában a számítógép mellé vagy az iskolapadba. Miután itt nyolc órán át egy helyben ültünk és úgy dolgoztunk, otthon beülünk a fotelbe és tévézünk, vagy szintén ülve tovább tanul az ember. Valahogy ez az életmód kihát a lelkünkre is. Inaktívak vagyunk. Sokkal kényelmesebb az, ha más imádkozik, ha más végzi a diakóniát, más adakozik, ha más foglalkozik Istennel. Én majd megkapom, meghallom, valamilyen forrásból talán hozzám is eljut. Ha nem, az sem baj, mert van elég sok más információ, amivel találkozom naponta.

Hogy megkapjuk ezt a lelki, mennyei kenyeret, és ne éhezzen a mi lelkünk, fel kell hagynunk a lelki tunyasággal. Meg kell mozdulni. Sokszor nehéz. De az, aki az élő kenyérből akar részesülni, ezt meg kell tegye. A megmozdulás pedig nem más, mint Istennek való engedelmesség. Ott volt a mannaszedés törvénye. Aki nem úgy szedte a mannat, ahogy Isten parancsolta, annak mannája megromlott, ehetetlenné vált.

A másik dolog, amiről Jézus beszél, a hit. Jézushoz több okból lehet menni. Kíváncsiságból, képmutatásból, divatból. Az igazi odamenetel hitből kell hogy történjen. Aki nem hitből megy Jézushoz, az nem kaphat mennyei kenyeret. Nem tud tudatosulni benne az, hogy van gondviselője, megváltója, lelki táplálója, aki önmagát adta az emberért.

Az a mennyei kenyér, amiről Jézus beszél lehet az úrvacsora. Aki nem hittel és bűnbánattal áll az úrasztalához, az ítéletet eszik és iszik magának. De lehet az ige is, ami szintén a mi lelkünk tápláléka. Gondoljunk csak Jézus megkísértésére. Mit mond a Sátán? Változtassa a köveket kenyérré. Mi a válasz? „Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Istennek szájából származik.” (Mt 4,4) Ezt az igét is csak hittel tudjuk elfogadni.

A lelki kenyér, mennyei kenyér elég mindenkinek. Megkapásánál nincsenek kivételek. Itt nem a mennyiség a fontos, hanem annak a minősége. A Krisztust követő ember tudja, hogy az igazi minőség nem a szép csomagolásban van (reklámok), nem is a harsány, sokszor ízléstelen, önmagát tömjénező divatkeresztységben (szekták, új vallásos mozgalmak), hanem ott, ahol Jézus a tiszta evangéliumban kijelenti önmagát.

Mit mond Jézus itt önmagáról, hogyan mutatkozik be? Ő biztosítja a mi lelki táplálékunkat. Nékünk nem kell mást tennünk, mind elmenni oda a „füves legelőkhöz és csendes folyóvízhez”, és hittel elfogadni ezt a lelki táplálékot.

Vitaindító kérdések:

1. Tényleg olyan természetes, hogy ott van a mindennapi kenyér az asztalon?
2. Miért oly nagy sokszor a lelki tunyaság az emberek életében?
3. Kell-e a mai világnak az igazi élet kenyere, vagy inkább „lelki gyorsétkezdéket” részesít előnyben? (reklámok, új vallásos mozgalmak, szekták, TV, szappanoperák stb.)

Rádióprédikáció

Bányai Ferenc
Bukarest

Az Úr a mi őrizőnk

Alapige: 121. zsoltár

Sokszor lesütött szemmel járunk, meghajlott, magunkba zárkózott emberekként, mint akik nem látnak mást, mint a saját bajaikat és a nagyon is valós problémáikat.

A zsoltáros megértette, és Isten szavakkal ki is mondatta vele, hogy létezik egy másfajta magatartás is, a felfelé irányított tekintet; nem magunkra, nem is másokra, hanem felfelé.

Isten a teremtett világ mindenhatóságának és végtelen bölcsességének az alkotója. Bizonyára megesett már velünk, hogy a mély völgyekben kanyargó úton mentünk, s egy kanyarultnál hirtelen egy lélegzetelállítóan szép kilátás tárulkozott elénk. Vagy megérkezve egy kilátóra lenyűgözött a messze húzódó hegyóriások hirtelen megpillantása. Micsoda nagyság és micsoda fenség. De milyen bölcs és hatalmas ezek megtartója, teremtője.

Isten, aki a hegyeket, az eget és a földet teremtette, még ennél is sokkal többet tett. Segítségére sietett az embernek. Az Éden kertjében helyezte el őt, egy még sokkal dicsőségesebb világban. Az ember azonban fellázadt teremtője ellen, a gonoszt választotta életelvéül, az ősellenséget mesteréül, és ezzel bukásába magával rántotta az egész emberiséget. Isten azonban segítségünkre sietett. Szeretett bennünket, és szeretetét úgy mutatta meg, hogy egyszülött Fiát adta nekünk szabadítóul. Hozzá emeljük fel tehát szemünket, aki így szól: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelettek, és én megnyugosztalak titeket.” (Mt 11,28)

Feleletképpen Isten tőlünk hitet vár, hogy rendületlenül bízunk abban, amit értünk tett, amikor egyszülött Fiát adta kereszthalálra, hogy engesztelést szerezzen bűneinkért. Isten Jézus Krisztus kereszthaláláért felment minket bűneink következménye alól, és így hit által békességet és biztonságot találhatunk nála, azt a békességet és biztonságot, amelyre oly nagy szükségünk van. „Megigazulván azért hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által.” (Róm 5,1)

Mert az, akire szemeinket felemeljük, és aki minket megszabadít, azt is megígérte, hogy megőriz bennünket. Ha benne bízunk és követjük azt, amit Igéjében, a Szentírásban nekünk mond, akkor nem engedi, hogy „lábaink meginogjanak” Nem engedi, hogy elesünk. Azt pedig, aki szilárdan bízik benne, atyai gondjaiba veszi, elűzi tőle az ősellenséget, és elfordítja feje felől a veszedelmet.

Isten egy pillanatra sem figyelmetlen vagy feledékeny szeretett gyermekeivel szemben. „Nem alszik és nem szunnyad el.” Ezt az életből vett képet önmagára alkalmazza, hogy megértesse velünk, milyen mértékben békességünk és biztonságunk mindannyiunknak Ő, a mindenható. Izrael őrizője azokat is megóvjva, akik Jézus Krisztus vére által belé helyezik bizalmukat.

„Az Úr a te őriződ, az Úr a te árnyékod a te jobbkezed felől.” Isten megőriz a nappalok töreitől és az éjszaka veszedelmeitől. Látja mindazt, ami előlünk rejtve van, és megvéd, amíg az ő útjain járunk. Ebben a zsoltárban Isten hatszor ígéri meg, hogy minden körülmények között és életünk minden helyzetében megőriz, ha rábízunk magunkat, mint életünk egyedüli Szabadítójára. A gonosz minden álnokságától megvéd, az ellenség alattomos támadásától is. Lelkünknek az ő békességét adja, védelmét nyújtja. Így benne találhatjuk meg gyönyörűségünket.

A zsoltáros végül megjelöli az időt, hogy mikortól számíthatunk Isten megőrző kegyelmére. „Mostantól fogva”, azaz attól kezdve, hogy őt Szabadítónak elfogadtuk. Ezt követően akárhol is vagyunk, akár munkában, akár otthon, vagy bárhol a világon, az Úr a mi őrizőnk marad. Ha Isten parancsolatainak a megtartói vagyunk, úgy annyiban a jövőnk teljesen biztosítva van, mert „Megőrzi az Úr a te ki- és bemeneteledet, mostantól fogva mindörökké!” Igen, Isten ezen biztatása által nyerünk igazi békességet és biztonságot, mert az Úr a mi őrizőnk! Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Hegedüs József

Kolozsvár – Szamosfalva

Isten szeret, mindig szeret

Alapige: Máté 28,18–20

A keresztség sákramentumának kiszolgáltatása kapcsán azt az örömhírt zárjátok szívetekbe, hogy Isten szeret. Szeretetének jele ez újszülött gyermek, akit Isten karjaitokba tett le. Elsősorban ezért jöttetek hálás szívvel ide e szent templomba, hogy megköszönjétek Istennek e gyermeket. Isten szeretete sokféleképpen megmutatkozott már a ti életetekben, de most ez újszülött gyermekben újabb jelét kaptátok annak, hogy Isten szeret titeket.

Ha Isten így szeret bennünket, a mi szívünkben is felébred az Isten iránti szeretet. Ez a gyermek mindig emlékeztessen titeket Isten szeretetére. Legyetek Istennek mindig hálás szívű gyermekei.

A keresztség parancsában Jézus Krisztus feladatot bíz a tanítványokra, amikor elküldi őket a föld végső határáig, hogy tegyenek tanítványokká minden népeket. A megbiztatási parancs ma sem változott, nektek is ugyanezt parancsolja Jézus, hogy a ti drága és nagyon szeretett gyermeketeket tegyétek Jézus Krisztus tanítványává. A szülők, nagyszülők, keresztszülők számára a legboldogabb pillanat, amikor a drága gyermek kezét imádságra fogják, és megtanítják számára az első imádságot. Annál is inkább fontos ez, mivel a gyermek Isten ajándéka. Ezért mi őt Istennek tetsző életre kell hogy neveljük. Ezért nem várhatunk a keresztséggel, mert ezt a feladatunkat már a születés pillanatában el kell kezdjük. Ti, akik ezt a gyermeket Isten szeretetéből nyertétek, akkor teljesítitek Isten iránti hálás küldetéseteket, ha egykor majd meglátjátok, hogy ez a gyermek a saját életével bizonyoságot tesz arról, hogy ő Jézus Krisztus tanítványává lett.

Isten ebben segít titeket. Szülői fáradozásotokat Isten ebben a tekintetben áldja meg, hogy Jézus Krisztus tanítványává fogadja gyermeketeket. A keresztség szerzetési igéjében benne van, hogy ne féljétek, „Ímé én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Az élet gondjai felkerülnek gyermekeinkkel kapcsolatban, hogyan tudjuk őket taníttatni, ruházni, táplálni, az életre nevelni. Nagy kérdések ezek, de csak addig, amíg nem tapasztaljuk, hogy Krisztus szava valóság. Mert Ő velünk van minden napon. Ezért nagyon lényeges tudni, hogy ez az újszülött gyermek a keresztség sákramentumában azért részesül, hogy Isten szövetségébe kerüljön. Ti pedig arra vigyázzatok, hogy Isten közelében maradjon e gyermek a későbbiek során is, hogy ki ne essen ebből a szövetségből.

Mindezekből kitűnik, hogy e gyermeknek nemcsak kenyérré, ruhára van szüksége, hanem lelki táplálékra is. Ha így tartjátok ölelő karjaitokban ezt a kisgyermeket, bízzatok, mert Krisztus szava minden nap valóság lesz számotokra: Ímé, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen.

Esketési igehirdetés

Bódis Miklós

Hátszeg

Lakodalomról a Bárány menyegzőjére

Alapige: Lukács 14,20

Egy olyan valaki felé hangzik a hívás a Bárány királyi menyegzőjére, aki éppen házasságot kötött. Kifogásnak éppen ezt hozza fel. Válasza a meghívásra: most nem! Majd!

Nősüléskor szólít meg titeket az Úr. Talán azért is, mert csak most vagytok életetekben másodszor vagy harmadszor a templomban, s talán mert hosszú ideig nem lehettek többet megszólíthatóak. Isten megragadja ezt az alkalmat, hogy szóljon, hívjon és felkínálja nektek a kegyelmet, hogy majd valóban boldogok lehessetek, mint Isten országának vendégei (Lk 14,15), és hogy saját lakodalmatokon való részvétel egyben a Bárány menyegzőjén való boldog örvendezés legyen.

Azonban ez az ember, akiről az ige beszél, ekkor túl el volt telve önmagával és a házasság örömeivel. Beteljesedve érzi életét. Most a házassága mindennél fontosabb. Úgy gondolja, hogy ketten is megbirkózhatnak az élettel. Egy harmadik csak zavarná a vizet. Tudomása sincs arról, hogy az Isten ígéje arról beszél, hogy a hármaskötél nem hamar szakad el. (Préd 4,12b)

Megdöbbenve olvastam egy történetet arról a misszionárusról, aki mielőtt kiment volna a szolgálatra, újsághirdetést adott fel: sok használt Bibliára lenne szüksége a szolgálatban. Örömeire valaki telefonon 1000 új Bibliát ajánlott fel. Mikor felkereste a címet akkor látta, hogy az egy vendéglő. A tulajdonos egy terembe vezette, amely tele volt új Bibliákkal. – Honnan van ennyi új Bibliája? – kérdezte csodálkozva a misszionárus. – Látja az út túlsó szélén azt a templomot? Akik ott megesküsznek, általában nálam tartják a lakodalmukat. A lelkész megajándékozta útravalóul egy Bibliával őket. Bejönnek ide, megülik a lakodalmat, majd a kapott ajándékokkal boldogan távoznak. A Biblia pedig mindig itt marad az asztalon. Az nem kell. Nem időszerű.

Sok fiatal házasnak a története ez. Pár év múlva aztán kétségbeesetten veszik észre, hogy édeskettesben tönkrement a házasságuk.

Egyik lelképásztor testvérem mondta el, hogy nemrég felkereste egy régi osztálytársát. – Hogy van, mi a titka annak, hogy neked olyan boldog házaseséted van? – kérdezte. Tanácsért jöttem hozzád, mert az első házasságom nem sikerült. Elváltam. Aztán a második is elromlott. A feleségemben kerestem a hibát. Újra próbálkoztam, harmadszor is megházasodtam. És most ez is megy tönkre.

Ekkor a lelkész bizonyosságot tett, hogy Ki miatt boldog a házassága. Nem a feleséggel volt/van a baj – mondta, hanem a te Krisztus nélküli ÉNeddel. Kezdhetsz százszor is új életet, Krisztus nélkül mindig újra elrontod.

Ma egy esküvőn sok mindent fontosnak tartanak, csak az Úr szavát nem. Megfigyelem, hogy esküvőkkor a videokamera mindent filmez: ki van jelen, ki mit csinál, milyen a menyasszonyi csokor, hogy fogják egymás kezét, milyen falatok vannak a tányéron. De a videós egyszer csak kikapcsolja a kamerát, épp akkor, amikor felolvasom a textust és kezdődik a prédikáció. Ez már nem fontos. Túl sok helyet foglalna el a kazettán. Nem férne rá a mulatozás. Ez fölösleges, nem illik bele az egészbe. Pedig ekkor hangzik el az egész életre szóló isteni útmutatás. Ez lenne az egy „szükséges” dolog. De most nincs itt az ideje. Fáradt, kimerült vagyok az előkészületektől – mondják magukban. Elfoglalt a

vendégek jókívánsága. Otthon fel van fordulva a ház. Túl boldog vagyok. Jézusnak most nincs hely és idő az életünkben.

„De felőletek jobbat gondolunk atyámfiai” – írja Pál. Megszólíthatók vagytok-e ma? Hajlandók vagytok-e az Úrral együtt kezdeni a házaseletet, meghívni Őt lakodalmatokra úgy, mint ahogy egykor meghívták őt a kánai menyegzőre, hogy ha majd elfogy a bor, a hűség, az emberi szeretet, a türelem, legyen Aki „csodát” tegyen?

Egyszer egy hozzánk közel álló fiatal pár hívott meg bennünket az esküvőjére. Megrökönyödve hallották az elutasítást: nem megyünk. Miért nem? – kérdezték szomorúan. Mert Jézust nem hívtátok meg. Csak oda vagyok hajlandó menni, ahol Ő is jelen van, ahova Ő is megy! – De hogyan tudnánk Jézust meghívni az esküvőnkre? – kérdezték. – Egészen gyakorlatiasan: meghívót állítva ki a nevére.

El szerettem volna juttatni ezt a két fiatal oda, hogy vegyék komolyan Jézust, mint valóságos, feltámadt, élő személyt, aki jelen tud lenni az esküvőn és mindenkor meg tudja áldani övéit. Vegyék annyira komolyan, mint az a holland család, akik minden étkezésnél külön terítnek Jézusnak. Úgy érzem, ma ketten jöttetek ide a templomba. Örülnék ha hármásban, az Úrral együtt távoznátok. Őt befogadva, az Ő áldásával. Ha innen, a ti templomi esküvőtökről a keskeny úton Vele együtt, a Bárány menyegzője felé vennétek az irányt, s egész életetekben efelé a cél felé haladnátok. Ámen.

Temetési igehirdetés

Sebestyén Ferenc
Magyarkapus

Célba ért vándor

Alapige: Zsoltárok 84,1–13

Gyászoló testvéreim, végtisztességet tevő gyülekezet!

A zsolnárt hallgatva úgy érezzük, hogy nem illik ide, mert mind tartalmában, mind hangulatában nem a gyásznak, a szomorúságnak, hanem a beteljesedett örömmek ad hangot. Ez az öröm messze van most a gyászoló család tagjaitól, a gyülekezettől, mert tragikus körülmények között elhunyt atyánkfia koporsója mellett csak a veszteség fájdalmát érezzük, magyarázatot keresünk a sok-sok miéltre. Alig tudjuk elhinni, hogy aki egy pár napja még itt élt közöttünk, végezte mindennapi munkáját, múlt vasárnap még itt a templomban szívből énekelte a zsolnárt nincs többé, meghalt, földi zarándoklása hirtelen befejeződött.

Isten Igéje nem tiltja a gyászt, a megemlékezést, a könnyhullatást, de tulajdonképpen vigasztalni akar. Segít, hogy szomorú szívünket, csak lefelé néző szemünket felemeljük, a halál sötétsége mellett a vigasztalás útját is megtaláljuk.

A zsolnárt egy boldog emberről szól, pontosabban egy boldog ember éneke, imádsága, hálaadása, akinek a templom jelentette az imádság meghallgatását, a bűnbocsánatot, a hálaadás méltó helyét, Isten törvénye szentségét, közellétének helyét, könnyörtületét, szeretetét, ezért énekelte: „mily szerelmetesek a te hajlékaid Seregeknek Ura. Kívánczik, sőt emésztődik lelkem az Úrnak tornácai után.” Lehet, hogy mindene megvolt, ami egy embert megelégedetté tehet, de úgy érezte, csak akkor lehet igazán boldog, ha a gyülekezet tagjaival ott lehet a templomban, része lehet a közös imádság, igehallgatás, zsolnárténeklés örömeiben. Ezt az érzést egy másik zsolnárt (73.) így fogalmazza meg: „Isten közelsége oly igen jó nékem. Az Úr Istenbe vetem reménységemet, hogy hirdessem

minden te cselekedetedet.” Egy nap Isten közelében többet ért neki, mint ezer nap más-hol. Ezért kíváncozott lelke az élő Isten felé. Az Úr házába vonzotta a kegyelem gazdagsága, meglátta és megértette, hogy nap és pajzs az Úr Isten, aki nem vonja meg a jót azoktól, akik ártatlanul élnek.

Személyes tapasztalatból tudta, hogy Isten a siralom völgyében, ahol merő száraz minden, életet tud teremteni, forrást fakaszt, a veszedelemben oltalmat ad, megtapasztalta, hogy erőről erőre jutnak, akik az Ő ösvényén járnak. Otthon érezte magát Isten közelében. A gondviselés azt jelentette neki, amit a biztonságot és védelmet adó fészkek a madárnak.

Ismerve elköltözött atyánkfia életét, túlzás nélkül mondhatjuk, hogy boldog ember volt földi zarándokútjának egész idejében.

Szerény, de jó reménységgel, hittel és a munka iránti szeretettel megáldott családban született ezelőtt 81 esztendővel. Gyermekként megtapasztalta a család megtartó, jellemformáló erejét, az egymáshoz tartozás örömét. Ifjúként élte át a háború veszedelmét, ahonnan sértetlenül tért vissza szeretteihez. Családalapítás után 58 esztendeig lehetett gondviselője földi élete társának. Örvendezett két leánygyermekének, idősödő életének boldogságát jelentette öt unokája és nyolc dédunokája. Itt lakott a templom szomszédságában, minden alkalommal egészen közlelről hallotta a harangok hívó szavát. Nemcsak hallotta, hanem jött is szinte minden alkalommal. Számára a hétköznapi áhitat éppen olyan alkalom volt a hálaadásra, mint az ünnepi istentisztelet. Presbiteri tisztségét nem címnek, hanem szolgáltnak tekintette. Amilyen boldogan jött a templomba, éppen olyan boldogan közmunkázott, adakozott. Szeretett és tudott is énekelni, kedvence volt ez a zsoldár.

Isten nemcsak hosszú élettel, hanem tökéletes egészséggel is megajándékozta. Tragikus, a halálát okozó autóbalesete alkalmával is munkából tartott hazafelé. Bár a társadalomban beállott változások őt is kényszerpályára terelték, soha nem panaszkodott. Jókedvű, megelégedett ember volt, amihez őszinte istenfélelem és tiszta hit társult.

Méltán siratják szerettei, méltán érzi a veszteséget a gyülekezet. Hála Istennek, vannak kiválasztott, áldott életek, amelyek még a halál után is világítanak, emlékeztetik példát mutat, tanít.

Ezt a boldog, Isten közelségében eltelt életet siratjuk, de ezt az életet kell hálásan megköszönnünk Istennek, aki gazdagon megajándékozta őt, hogy az élete áldás és ajándék lehetett szeretteinek és a gyülekezetnek. Nem telt el üresen, békétlenül az élete. Jó sáfárként, engedelmes szolgálként állhat az általa annyira szeretett mennyei Gazda elé.

A zsoldáríró, amidőn zarándokként megérkezett Isten hajlékába, úgy érezte, hogy biztonságra és nyugalomra lelt, mint a fészkébe hazaszálló madár. Imádkozás közben oda simult Isten védő szárnyai alá, örömmel pihent meg az Atya kebelén.

Tulajdonképpen ez a mi zarándoklásunk végső célja is. Azért keressük Isten, hogy megbékélten és megáldottan együtt lehessünk vele. Az ószövetségi ember abban bízott, hogy a buzgóságot Isten megjutalmazza. Mi azt mondjuk, Isten ajándékait kegyelemből, Krisztusért kapjuk. Fontos a hitben való tisztánlátás, fontos az Istenbe vetett bizalom. Jó reménységgel kössük gondviselő Urunkhoz a mi életünket, mert benne találjuk meg a jószágot, a kegyelmet, az Édesatyai szeretetet. Ezért boldog az, aki bízik az Úrban, ezért lehetett boldog a mi kedves, most már mennyei Gazdája országában örvendező testvérünk. Ámen.

Versek a március 15-i ünnepélyhez*

Utassy József

Zúg március

Én szemfedőlapod lerántom:
kelj fel és járj, Petőfi Sándor!
Zúg Március, záporos fény ver,
suhog a zászlós tűz a vérben.
Hüvelyét veszti, bong a kardlap:
úgy kelj föl, mint forradalmad!
Szedd össze csontjaid, barátom:

lopnak a bőség kosarából,
a jognak asztalánál lopnak,
népek nevében! S te halott vagy?!

Holnap a szellem napvilágát
roppantják ránk a hétszer gyávák.
Talpra Petőfi! Sirodat rázom:
szólj még egyszer a Szabadságról!

Szentimrei Jenő verses magyar krónikája

1848. március 15.

István király óta a föld szegény népe
Csak az igát húzta és a hazát védte,
De szava sosem volt az ország dolgában,
Némán tűrt, szenvedett, rabszolga-sorában.

Mert rab volt a jobbágy, ura rabszolgája,
S hogyha olykor itt-ott panasza nyílt szája,
Az úr egy-kettőre deresre húzatta,
Cifra hajdúival véresre csapatta.

Végtére belátta nemesség és papság!
Ez a régi törvény bizony nem igazság!
S felgyúlt az óhajtás az igaz szívekben!
Osztózzunk mindnyájan a közös terhekben.

Hiszen minden embert egyformán anya szült,
Hát egyforma jogok illessék mindenütt.
Jóbból-rosszból ki-ki vegye ki a részét,
Az érdem jutalmát, a bűn büntetését.

Egyre többen s többen hirdették széltében,
Hogy változtatni kell az avult törvényen.
Nagy Kossuth Lajos lett a nép szószólója,
Ma még szószólója, holnap megváltója.

A szegény nemesség is melléje állott
S követelt a népek teljes szabadságot.
Teljes szabadságot és egyenlőséget
S minden magyarok közt szent testvériséget.

„Talpra magyar!” – zúgott fel Petőfi lantján
S nyomán a nagy eskü százazrek ajkán.
Mít le nem dönthetett századok vaskarja,
Széjjelszórta egy nap ifjú forradalma.

Nemzet kívánságát írásba foglalták,
Pozsonyban a rendek nyomban elfogadták,
S lobogós hajóval a király elébe
Viszi már az írást ország küldöttsége.

A megváltás napja, íme, elérkezett:
Jó Ferdinánd király nem is ellenkezett,
Szabad lett a jobbágy, az ország ujjongott,
De az égalját már felhőzték a gondok.

A királyt, ki a nép jogait megadta,
Álnok rokonsága trónjáról lecsapta,
S hadsereget küldött Magyarország ellen,
Hogy a szabadságfa gyökeret ne verjen.

Felsírt most a nóta: „Kossuth azt üzenté...”
A felszabadult nép ment a küzdelemben,
Hogy az új törvényt vér árán is megtartsa,
S kitört a szabadság utolsó nagy harca.

* Lásd a 107., 119. és 123. oldali rövid írásokat is.

Az utolsó szabadságharc

Jött éve csodáknak. Hét oldalról támadt
Hét osztrák sereg az ifjú szabadságnak.

A marok magyar had kaszával, kapával,
Hogy is bírhatna el hét ármádiával?

Elveszett Budavár, el a Dunántúl is,
De nem ég le a ház mindjárt, ha kigyúl is!

Bem apó Erdélyben Puchnert megkergeti,
Görgey Kassánál a lábát megveti.

S mire kivirul a tavasz első zöldje,
Damjanich Szolnokra zivatarként tör le.

Isaszegnél, Vácnál, Piskinél, Sarlónál
A hadiszerecse magyarok mellé áll.

Rév-Komárom esik Görgey kezére,
S vezeti hadait Budavár vesztére.

A hazai földön nincs osztrák sereg már,
Vén Budavár ormán magyar zászló leng már.

Az országon végigfut az öröm láza,
Trónjáról az osztrák zsarnokot lerázza.

Korai örömmek nem öröm a vége:
Bécs az orosz cárral lép most szövetségre.

Kétszázezer orosz magyar földre zúdul
S a hirtelen öröm sötét gyászra fordul.

A maradék sereg – meghalt minden remény –
Leteszi a fegyvert Világos mezején.

Egy ország könnye hull a honvéd mentére ...
Jön a zsarnokságnak hosszu, néma éje.

Petőfi Sándor

(1823–1849)

Kocsmárosfi és kicsapott diák,
Vándorszínész s didergő közbaka,
De a jövőbe nyílt ablaka,
Ahol majd néki hódol a világ.

Ma fütetlen szobában verset ír,
És Debrecenből Pestre gyalogol,
De a dicsőség előtte lohól,
S holnap szárnyára kapja már a Hír.

Világszabadság! – ujjongott dalában
A mámoros, a boldog ifjúság,
Mely egy világot átölelni vágy.

Nyom nélkül eltűnt Segesvár alatt,
Szabadságért vívott, vesztett csatában,
De él dala, és éltet, mint a Nap.

Kossuth Lajos

(1802–1894)

Ifjú fiskális volt. Izzó szavára
A tömeg poklokat megostromolt.
Szívében az elhivatás dobolt,
De jaj, a megváltásnak vér az ára.

Hogy a szabadság ügye elveszett,
Bujdosva messzi tengerekre szállt,
Felrázni Angliát, Amerikát,
Hogy hazájának nyújtsanak kezét

Ám jótettekre a világ tunya.
Ingyen tüzeli kis Napoleont
S a szárd királyt megtorló bosszúra.

Otthon derengett már a horizont,
De ő nem hitt a Bécsből ígért jóban
És száműzöttként halt meg Torinóban.

Görgey Artúr

(1818–1914)

Császári őrnagy. Hívta a haza,
Fegyvert fogott hát ellensége ellen.
Férfi volt talpig: akarat és jellem.
Törvénye volt: a férfi igaza.

Harcolt, győzött és megköveztetett,
Mert ingyen vért ontani nem akart,
Megmentett így harmincezer magyart,
Ha egy országot már nem menthetett.

Ezért vezekelt egy életen át,
De felmentette a történelem,
S a Fennvaló, ki látta igazát.

Rózsákat oltott rokkant öregen,
Mégívta még az utolsó csatát,
S mint gyertyaláng, ellobbant csöndesen.

Wass Albert

Emlékezés egy régi márciusra

Az erdőszélen hóvirág fehérlett.
Sarjadó gyepen az iskola
glédában állt, mint még soha
Valaki a Talpra Magyart szavalta.
Aztán a tanító beszélt a szabadságról.
Hallgatta sok parasztgyerek,
oldalt a jegyző meg a pap
s tisztes, komoly, ősz emberek.

A harangozó tartotta a zászlót,
vén bajszos arcán zord egykedvűséggel.
S a tanító lelkesen magyarázta,
hogymi is történt
ezelőtt sok, nagyon sok évvel.
Hősökről beszélt és csatákról
s arról, hogy miként folyt a vér,
amikor annyi ember meghalt
valamiért.

A többiek hallgatták némán.
Hitték is, nem is, a mesét.
Óreg volt már a múlt. Setét
s bizonytalan ködök takarták.
S egyszerre csak egy kisgyerek
hangosan megszólalt hátul:
„Édesanyám! Mi a szabadság?”

A tanítóban elakadt a szó.
Odanéztek mindannyian.
Az asszony pedig felsóhajtott
és azt felelte:
„Amikor hazajönnek a katonák, fiam.”

Ó, hóvirágos régi Március...!
Azóta mennyi vér ömlött megint,
s részeg torokkal hányszor ordították
közénk a véres jelszót, hogy „szabadság!”
Voltunk azóta hősök, mi magunk is.
Hősök, pribékek, árulók, gazok,
honmentők és hazátlanok,
voltunk minden, amit csak akartak
a habzó szájú álapostolok.

Négyszer szabadítottak föl azóta
propagandás vad próféciával
és mind a négyszer más zászló alatt!
És mind a négyszer esküdtek reá,
hogy most lettem szabad!

Hát ez a szabadság, emberek?
Szónokló, híres emberek!
Élők s holtak mind ezt akarták...?
S mi lesz, ha majd egy szép napon
megkérdezi egy kisgyerek:
„Édesapám, mi a szabadság...?”

Ó, hóvirágos régi Március...
Talán sóhajtunk egyet mi is akkor
és csak annyit mondunk csöndesen: fiam,
szabadság az, ha majd
hazatérhetünk mindannyian.
Bajorerdő, 1947.

Hontalanság hitvallása

Hontalan vagyok,
mert vallom, hogy a gondolat szabad,
mert hazám ott van a Kárpátok alatt
és népem a magyar.

Hontalan vagyok
mert hirdetem, hogy testvér minden ember
s hogy egymásra kell leljen végre egyszer
mindenki, aki jót akar.

Hontalan vagyok
mert hiszek jóban, igazban, szépben.
Minden vallásban és minden népben
és Istenben, kié a diadal.

Hontalan vagyok
de vallom rendületlenül, hogy Ő az út s az élet
és maradok ez úton, míg csak élek
töretlen hittel ember és magyar.

1947.

Pásztori Jenő

Elég...

8. zsoltár

Azt gondoltam,
hogy mindenképp
e Világban
értem meg a
szellem csodáját.

Azt hittem azért
futnak össze
az idegsejtek,
hogy jelentést
adjanak az Élet
igazi értelméről.

Az volt sokáig
az élet-filozófiám
két erő mozgatja
a Világot:
az Éhség és a Szerelem.

Végül az anyag
megmaradásának elvével
magyarázhatom meg az
Univerzumot! –

Azt képzeltem
mindenről maga
az Ember hivatott
kimondani az utolsó szót!

Elég! Elég! az emberi
gőgből!
Fölfelé nézek.
Látom egeidet,
ujjaid munkáját
Mindenütt.
S boldogan vallom:
egyedül Tiéd
a Hatalom
és a Dicsőség!